

ПЕРСОНАЛІІ

ЗОЛОТИЙ СПИСОК УСПП

З М І С Т

Крокуємо в ногу з часом	2
УСПП презентував власний видавничий проект	3
Актуальне завдання – подальший сталий розвиток економіки. <i>Анатолій Кінах</i>	3
Макроекономіка і перспективи післякризового відновлення. <i>Ярослав Жаліло</i>	5
Створено Українсько-польський форум партнерства	7
Промисловець номер один	8
Податковий кодекс: система має працювати. <i>Максим Кунченко</i>	11
Податковий кодекс не повинен поховати бізнес. <i>Микола Омельченко</i>	13
Є тільки один спосіб реформ – через ефективний діалог влади й бізнесу. <i>Василь Собко</i>	14
Страховики потребують роз'яснень. <i>Сергій Чернишов</i>	15
Операції з постачання шкіри - звільнити від ПДВ. <i>Валентина Ізовіт</i>	15
Треба скасувати пільгу, передбачену для продажу зернових культур. <i>Ганна Довбиш</i>	16
Як діє норма автоматичного відшкодування ПДВ? <i>Євген Хворост</i>	17
Україна – привабливий інвестиційний партнер. <i>Хорхе Зуоскіт</i>	17
«Північний Донбас»: інвестиційні наміри серйозні. <i>Петро Козлов</i>	19
Фоторепортаж	20
Енергоринку потрібна довіра. <i>Михайло Гончар, Сергій Жук</i>	22
Не треба відчиняти вже відчинені двері. <i>Яцек Пехота</i>	23
Міжрегіональний вимір бізнесу. <i>Зіновій Бройде</i>	25
Київський національний університет та УСПП домовились про співпрацю. <i>Ігор Лютий</i>	26
Пріоритет VAB Банку – малий і середній бізнес. <i>Хайм Капельніков</i>	27
Тернопілля – край очікуваних можливостей. <i>Мар'ян Нищук</i>	28
Він так любив життя...	30
Підприємці та митники Сумщини посилили комунікацію	31

Крокуємо в ногу з часом

З 1 лютого 2011 року в мережі Інтернет працює оновлений веб-сайт Українського союзу промисловців і підприємців www.uspp.org.ua.

Сайт став максимально простим, більш інформативним та цікавим. Він містить дані про історію, становлення й здобутки промислово-підприємницької спільноти, матеріали про те, чим живе економіка країни, в якому стані перебуває її законодавча та нормативно-правова база, які проблеми доводиться вирішувати діловій громаді, яким чином УСПП вибудовує відносини з центральними й місцевими органами державної влади, намагається вплинути на формування економічної й соціальної політики держави. Така насичена інформативність веб-сторінки у свою чергу надає можливість суспільству сформувати уявлення про масштаби та напрямки діяльності УСПП, оцінити нашу роботу та примножити коло однодумців.

Відтепер на інформаційному ресурсі УСПП бізнес-середовище має можливість обговорювати Податковий кодекс (рубрика **«Податковий кодекс в дії»**), висловлювати свою думку щодо актуальних питань сьогодення (в рубриці **«Думка експерта»**), надсилати пропозиції щодо вдосконалення українського законодавства (в рубриці **«Обговорюємо законопроекти»**), ознайомитись з анонсом публічних заходів впродовж кварталу (рубрика **«Календар подій»**).

Відкрита рубрика **«Блоги УСПП»**, де підприємці можуть ділитись своїми особистими враженнями, емоціями, захопленнями тощо.

Для регіональних відділень відкрито окрему рубрику. Дані про обласні осередки розпочинаються інтерактивною картою України, далі – більш детальна інформація. Ця рубрика наповнюватиметься винятково у співпраці з представниками регіону та буде пов'язана з сторінкою Інтернет регіонального відділення, якщо така в нього є.

Новинкою сайту є також біжучий рядок **«Наші партнери»** – про компанії та підприємства-члени УСПП, інших інформаційних і ділових партнерів. Створено нову рубрику **«У пошуках бізнес-партнера»**, в якій можна переглянути інформацію про компанії-члени УСПП, ознайомитись з їх комерційними пропозиціями, довідатися про заплановані на найближчу перспективу міжнародні виставки і ярмарки, бізнес-форуми в середині України та поза її межами. Ця рубрика функціонує не лише для членів УСПП – усі охочі суб'єкти господарювання різних форм власності та походження капіталу мають змогу зареєструватися у бізнес-каталозі.

На сайті УСПП виділено блок для привітань з днем народження наших членів, хороших друзів і прибічників.

За невеликий період перебування у «всесвітній павутині» оновленої версії сайту значно збільшилася кількість відвідувачів. На адресу прес-служби УСПП надходять відгуки, ось один з них: «Ви створили своєрідний майданчик для професійних дискусій навколо проблем, які є найбільш болючими сьогодні для суспільства та бізнесу, відтворили можливість поновити бізнес-контакти, встановити прямий зв'язок з провідними підприємствами країни, а також оцінити переваги членства в УСПП».

Сподіваємося, що у майбутньому наш сайт буде не лише «іміджевою візитівкою» УСПП в Інтернет-просторі, але й стане потужним інформаційним порталом ділової спільноти, майданчиком для активного обговорення й визначення єдиних, найприйнятніших для бізнесу правил гри, розвитку рівноправного діалогу з владою.

УСПП презентував власний видавничий проект

Український союз промисловців і підприємців презентував свій перший видавничий проект «Правофлангові української економіки. Будівельний комплекс. Енергозбереження» та відібрав кращі вітчизняні підприємства, які попри складні кризові часи зуміли втримати лідерство та здобути успіх у своїх галузях.

Серед переможців номінації «Гордість нації» – підприємства та компанії України «Кнауф гіпс Київ», Кримський содовий завод, «Енергоатом», Укрзалізниця, «Кераміст», «Сучасні технології доріг», «Конкорд Груп», Борщагівський хіміко-фармацевтичний завод, «ВКФ Промінь», Рівненський завод будівельних матеріалів, «Київінвестбуд», Іллічівський морський торговий порт, «Миколаїв ІНІСС», «ЧеЗаРа» та інші.

Цей проект був розпочатий УСПП спільно із кращими фахівцями видавничої справи під керівництвом Наталії Базилевської та став першим етапом реалізації довгострокової видавничої програми УСПП, яка розповідатиме про різні галузі національної економіки, їх проблеми та перспективи розвитку, впровадження в господарське життя країни нових підходів і технологій.

Презентація на сторінках цього видання кращих підприємств галузі будівництва та сфери енергозбереження надає можливість діловій спільноті України та інших країн світу ближче познайомитися з потенційними партнерами, є поштовхом для розвитку двостороннього партнерства.

Наступним етапом такої програми стане видавництво ювілейної, приуроченої до 20-річчя УСПП, книги «Промисловість і підприємництво України». На сторінках цього видання розповідатиметься про історію становлення та розвитку УСПП, про визначних персоналій промислово-підприємницького середовища України, буде презентовано кращі підприємства та компанії вітчизняної економіки.

Актуальне завдання – подальший сталий розвиток економіки

Інтерв'ю з президентом УСПП Анатолієм Кінахом

- Здається, вчора проводжали 2010 р., а вже незабаром кінець I кварталу 2011 р. Відомі дані, що ВВП у 2010 році зріс більш як на 5%, бюджет виконано на 99%, інфляція складає близько 9%. Отже, Анатолію Кириловичу, наслідки економічної кризи залишилися позаду?

- В цьому контексті мені ближче позиція Президента, який на засіданні РНБОУ чітко сформулював дві вимоги: казати людям правду про реальну соціально-економічну ситуацію в Україні та постійно зміцнювати зворотній зв'язок з суспільством, щоб люди розуміли рівень проблем, методи вирішення, результати, що очікуються.

Безумовно, ситуація на початку 2011-го краща, ніж 2010-го. Тоді держава не мала бюджету, він був прийнятий лише в квітні. Прихований дефіцит бюджету дорівнював 135 млрд. грн. 2010-й рік завершений із зростанням ВВП - до 5%, обсяг промислового виробництва зріс до 11%. Покращилася фінансова ситуація, наприкінці грудня 2010 року ухвалено бюджет.

Отже, у 2010 році було створене необхідне підґрунтя для сталого **зростання української економіки**, що дає підстави сподіватися на незворотність її приросту поточного року. Але для того, щоб Україна розвивалася як сучасна конкурентоздатна держава, прийшов час

Під час церемонії

Анатолій Кінах, президент УСПП

Дуже важливими є питання доступу до фінансово-кредитних ресурсів фізичних осіб та підприємців, бо без кредитування неможливе вирішення проблем розвитку економіки, виробництва. Серйозне завдання - подолання тіньової економіки та корупції. До 60% ВВП України знаходяться в тіні і не працюють на життєдіяльність держави. Необхідно проводити глибокі структурні реформи з питань модернізації економіки, створення нових робочих місць, захисту внутрішнього ринку, формування ефективної експортної політики.

Окремі питання - налагодження сприятливого інвестиційного клімату, високого рівня корпоративного захисту власників й інвесторів, дерегуляція підприємницької діяльності, формування в Україні сучасних земельних відносин.

В той же час поглиблення співпраці з ЄС не повинно означати послаблення дій щодо просування наших економічних інтересів у східному напрямку. Адже питома вага зовнішньої торгівлі України з Росією, Казахстаном, Білорусією, країнами СНД дуже висока. Важливо збільшувати присутність українських товарів й послуг на теренах країн СНД, євразійського простору, де наша продукція достатньо конкурентоспроможна.

зробити перехід від антикризових заходів, ручних методів управління економікою до реалізації структурних реформ, підсилити складову системної політики на базі програм й стратегій розвитку.

- Що є основним в переліку ризиків сьогодення?

- На жаль, суттєво погіршилася платоспроможність громадян України на внутрішньому ринку. Це дуже принципово з точки зору розвитку стимулів до виробництва продукції та послуг.

Тому **активізація внутрішнього ринку**, підвищення його платоспроможності має стати одним з пріоритетних завдань. Саме ці фактори забезпечують залежність національної економіки від ситуації на зовнішніх ринках. Кожний відсоток зростання ВВП має бути спрямований на покращення рівня та якості життя, платоспроможності громадян. Дані Європейського союзу підтверджують, що за рівнем платоспроможності та статків громадяни України посідають передостаннє місце в Європі. Це треба негайно виправляти.

Необхідно попрацювати над виробленням ефективних програм імпортозаміщення, захисту внутрішнього ринку, підсилити напрям виведення економіки з тіні. У нас, до прикладу, 80% продукції гірничо-металургійного комплексу спрямовуються на експорт і лише 20-25% споживається на внутрішньому ринку, це створює великі ризики для галузі, яка формує 40% всіх валютних надходжень в нашу державу.

На докризовий рівень виробництва мають непогані шанси вийти такі галузі, як харчова й переробна, машинобудування, агропромисловий комплекс, транспортні й транзитні послуги. А майбутнє вітчизняної металургії, хімічної промисловості залежатиме від кон'юнктури на світових ринках та темпів модернізації.

- Ви згадали про інвестиції, надходження яких передбачає активізацію зовнішньоекономічного вектора діяльності... Куди будемо рухатися в цьому сенсі?

- Україна й надалі цілеспрямовано продовжуватиме курс на євроінтеграцію. У поточному році необхідно докласти максимум зусиль, щоб підписати Угоду про асоційоване членство та зону вільної торгівлі з країнами Євросоюзу. Вона обов'язково має поєднувати баланс національних інтересів України та європейських партнерів, відповідати реаліям функціонування вітчизняної економіки та базуватися на основі рівноправної конкуренції.

Необхідно відпрацювати оптимальні умови доступу української продукції та послуг на ринки країн Європи, особливо за такими напрямками, де Україна має величезний експортний потенціал. Йдеться, передусім, про агропромисловий сектор, переробну промисловість, транзитні й транспортні послуги. Інтеграція нашої країни в Європейський союз надасть можливість модернізувати вітчизняну економіку, відкриє доступ до високих технологій та інвестицій.

- Реформам сприятиме політична стабільність?

- Так, цей позитив є незаперечним і дуже необхідним для соціально-економічного розвитку. Але в Україні досі існує криза недовіри суспільства до інститутів влади, яка зумовлена політичними протистояннями вищого керівництва держави в попередніх роках. Тому деклараціями, порожніми обіцянками ситуацію не зміцнити. Потрібні конкретні високопрофесійні дії.

У цьому контексті дуже важливою є постійна комунікація влади та суспільства, особливо на етапах структурної перебудови вітчизняної економіки. Лише зворотній зв'язок із експертним середовищем, бізнесовою спільнотою, населенням є запорукою успішного реформування країни, підвищення конкурентоспроможності національної

економіки й збільшення добробуту людей. Уряду потрібно підсилити зворотній зв'язок із громадськістю, починаючи із чесного інформування суспільство про зміст, етапи та результати реформ, особливо тих, які зачіпають інтереси кожного пересічного українця – пенсійної, податкової, житлової, трудових відносин тощо, завершуючи реальним, не декларативним, залученням громадськості до їх розробки та етапів реалізації.

- Що ще є пріоритетами діяльності УСПП в 2011 році?

- Згадаємо, що невід'ємною частиною створення привабливого інвестиційного клімату в країні та підвищення конкурентоспроможності держави є **земельна реформа**. УСПП буде над чим попрацювати. Не можна допускати одномоментної ліквідації діючого мораторію на продаж землі. Має бути відпрацьована чітка програма дій щодо поетапного введення і розвитку в Україні сучасного земельного ринку, надання статусу товару і суб'єкта ринкових відносин.

УСПП продовжує роботу з захисту прав підприємців у контексті **закону про захист персональних даних**. На жаль, новоприйнятий закон є недосконалим, має дуже багато «дірок», які можуть спричинити поширення корупції.

Хочу ще раз наголосити на необхідності подальшого вдосконалення вітчизняного законодавства про **державні закупівлі** за бюджетні кошти. В чинному законодавстві суттєво обмежені права державних підприємств.

Думаю, що колеги добре пам'ятають, що за рік УСПП святкує своє 20-річчя. Ми ставимо перед собою завдання зібрати та поширити досвід громадської роботи, який сповна накопичений на ниві захисту прав та інтересів промислово-підприємницької спільноти, у справі корегування державної економічної політики задля більш сприятливих умов для бізнес-діяльності. Перекоаний, що 20-річчя має стати чудовим приводом збільшити наші лави, залучити до активної роботи амбітних, молодих, високопрофесійних практиків бізнесу, зміцнити постійний діалог між бізнесом і владними структурами.

Макроекономіка і перспективи післякризового відновлення

Ярослав Жаліло, перший заступник директора Національного інституту стратегічних досліджень, заслужений економіст України

За 2010 р. ВВП України порівняно з попереднім роком зріс на 4,2%. **Стабільно позитивні показники приросту ВВП протягом 2010 р. дають підстави констатувати завершення економічної кризи в Україні і початок фази післякризового відновлення економіки.**

Між тим, як і прогнозувалося багатьма експертами, відновлення зростання в Україні відбулося у першу чергу під впливом поживлення на зовнішніх ринках. За даними платіжного балансу, за 2010 р. експорт з України зріс на 29%. Причому 17% з них надав ціновий фактор, 11% - зростання фізичного товарообороту.

Підтвердженням значного стимулюючого впливу зовнішнього чинника є динаміка **ключових експортоорієнтованих галузей промисловості, темпи приросту яких були випереджаючими**. Так, найвищу позитивну динаміку в промисловості продемонстрували машинобудування (на 36,1% проти 2009 р.), хімічна та нафтохімічна промисловість (на 22,5%) та металургія (на 12,2%). Вказані галузі забезпечили понад дві третини приросту промислового виробництва. Галузі ж, орієнтовані на внутрішній ринок, демонструють значно слабшу відновлювальну динаміку. Зростання виробництва в харчовій

Не можна стверджувати, що в Україні відбулася справжня податкова реформа, на яку так чекало українське підприємництво. Робота щодо її вдосконалення триватиме. Однак багато сигналів підприємців свідчить, що не все так просто з втіленням кодексу в життя, що податківці з легкістю «обходять» важливі норми, які вибороти представники бізнесу, та продовжують шалений тиск на бізнес. Можу відповідально запевнити колег, що у питаннях податкової реформи ми не здамося й будемо послідовно виборювати кращі умови економічної, підприємницької діяльності.

Ярослав Жаліло, перший заступник директора Національного інституту стратегічних досліджень, заслужений економіст України

Інвестиційний чинник зростання залишався протягом року негативним. Валове нагромадження протягом перших двох кварталів року зросло високими темпами (32,0% та 51,1% відповідно), проте його було забезпечено інвестиціями у збільшення запасів матеріальних оборотних коштів. Це пояснюється необхідністю відновлення підприємствами вичерпаних у період економічної депресії складських запасів сировини і продукції. Валове нагромадження основного капіталу продовжувало знижуватися, хоча й незначними темпами. У третьому кварталі 2010 р. становище змінилося: темпи приросту валового нагромадження зменшилися до 12%, проте вперше з 2008 р. зафіксовано приріст валового нагромадження основного капіталу на 3,6%, що може бути оцінено як ознака завершення інвестиційної кризи.

Обсяги кредитів населенню, які визначають динаміку споживчого попиту, з початку року зменшились. За 2010 р. залишок виданих домашнім господарствам кредитів зменшився на 31,7 млрд грн., однак спад спостерігається за середньо- та довгостроковим (понад 5 років) кредитуванням, залишок коштів за яким скоротився на 35,8 млрд. грн., тоді як обсяг короткострокових кредитів збільшився на 4,0 млрд грн.

промисловості становило 3,2%, у целюлозно-паперовому виробництві – 2,8%, легкій промисловості – 8,9%, деревообробній – 9,6%.

Вплив чинника споживчого попиту залишався слабким і непевним. У першому півріччі його внесок у зростання ВВП склав лише 1,8 в.п. Починаючи з другого півріччя, спостерігалось поступове відновлення внутрішнього попиту. Про це свідчать зростання кінцевих споживчих витрат у третьому кварталі на 7,0%, роздрібного товарообороту – на 7,6% у 2010 р. Відповідно, відбулося збільшення внеску кінцевих споживчих витрат у загальний приріст ВВП за три квартали року – до 3,2 в.п. (внесок валового нагромадження зменшився при цьому до 4,5 в.п.).

Таким чином, зростання економіки України в 2010 р. свідчить про нестійкість та суперечливість процесів післякризового економічного відновлення. Переважають тенденції екстенсивного відновлення основних рис докризової економічної моделі, якій були притаманні високий рівень відкритості національної економіки та вразливість щодо коливань кон'юнктури світової економіки. **Відновлення складових внутрішнього попиту з другого півріччя поки що не дозволило подолати стагнації галузей, орієнтованих на внутрішній ринок, негативної динаміки інвестицій в основний капітал.** Це досі не дає підстав для висновку про остаточне завершення післякризової економічної депресії та перехід економіки України до фази економічного поживавлення.

Динаміка внутрішніх чинників зростання залишатиметься досить помірною й надалі. Розвиток внутрішнього попиту загальмований кволюю кредитною політикою комерційних банків. Останні не готові брати на себе відносно високі ризики кредитування суб'єктів економіки, фінансовий статус яких у післякризовій економіці залишається непевним. Відтак навіть зниження вартості кредитів, що спостерігалось у 2010 р., не супроводжувалось суттєвим поживавленням кредитування. Кумулятивний (з початку року) приріст залишків кредитних вкладень станом на листопад 2010 р. становив 1,4%. Це відбулося винятково за рахунок збільшення залишків по кредитах, наданих юридичним особам у національній валюті, обсяг яких з початку року збільшився на 13,6%. Між тим не відбулося активізації інвестиційного кредитування – за 2010 р. частка кредитів, наданих на інвестиційні цілі, зменшилася на 2,1 в.п. Тому **відновлення кредитування скоріше консервувало чинні дисбаланси структури економіки, ніж сприяло її виходу з кризи на основі модернізації і оновлення основного капіталу.**

Отже, накопичені банками у післякризовий період фінансові ресурси сформували ресурсний потенціал, який потенційно може бути перерозподілений в реальний сектор економіки на цілі інвестування структурних зрушень та стимулювання економічного зростання. Проте за нинішніх умов він спрямовується здебільшого на фінансування державних запозичень або взагалі не витрачається: банки досить слабо виконують свою роль стимуляторів внутрішнього попиту.

За становища, що складається, роль внутрішнього споживчого попиту як стимулятора економічного зростання є досить обмеженою. Значне розшарування за рівнем доходів призводить до посиленого формування високодохідними категоріями населення заощаджень, які «зависають» у банківському секторі. Серед низькодохідних зростає частка витрат, що відволікаються з товарного ринку у зв'язку зі зростаючими кількістю і розмірами обов'язкових виплат (комунальні платежі, медичні послуги, повернення кредитів тощо). Загалом в структурі витрат населення протягом 2010 р. частка придбання товарів та послуг різко впала (з 83,0% в першому кварталі до 76,0% в другому кварталі).

Щодо перспектив зовнішнього попиту, на який за таких умов покладається роль головного рушія зростання, експерти досить неодностайні. Після зростання загального оптимізму з середини 2010 р. у прогнозах знову поширюються песимістичні оцінки. Це не дозволяє очікувати надто стрімкої динаміки експортоорієнтованих секторів економіки України.

Отже об'єктивний перебіг подій дає підстави очікувати відносно помірних темпів зростання економіки України в 2011 році, які не вичерпують потенціал післякризового відновлення. Повернення на докризовий рівень, так само, як і забезпечення належної динаміки доходів, наповнення бюджету, грошово-кредитної та фінансової стабільності, потребують прискорення економічного зростання. Проте таке прискорення вимагатиме відповідних заходів державної економічної політики щодо стимулювання економічного зростання.

Відтак набір доступних інструментів проактивної політики вельми обмежений. З нашої точки зору, у 2011 році заходи державної політики у цій сфері зосереджуватимуться на наступному:

- розблокування кредитування, створення спеціалізованих сегментів «довгого» інвестиційного та експортного кредитування;
- підтримка діяльності експортерів, в т.ч. запровадження автоматичного відшкодування ПДВ;
- лібералізація підприємницької діяльності (ліцензування, технічне регулювання, надання дозволів, відкриття/закриття справи тощо), але не у стосунках з фіскальною сферою;
- розбудова інфраструктури внутрішнього оптового та роздрібного ринків.

Врахування цих напрямів конче важливе при формуванні корпоративних стратегій та тактики поведінки компаній в 2011 році. З боку бізнесу бажаний контроль - під егідою УСПП та інших самоврядних організацій - впровадження згаданих інструментів.

Створено Українсько-польський форум партнерства

У Варшаві міністрами закордонних справ України Костянтином Грищенком та Республіки Польща Радославом Сікорським підписано декларацію про створення Українсько-польського форуму партнерства. Співголовами форуму з української сторони є президент УСПП, народний депутат України Анатолій Кінах, з польської - экс-віце-президент Європарламенту Януш Онишкевич.

Головна мета форуму - об'єднання зусиль України та Польщі, в тому числі на рівні народної дипломатії, за участі громадських об'єднань, задля незворотної інтеграції України в світовий економічний і політичний простір Європи. Польща є стратегічним партнером України, і форум працюватиме в економічній, освітній, культурній й туристичній сферах.

Пріоритетними питаннями співпраці визначено об'єднання зусиль у підготовці угоди про асоційоване членство України в Європейському союзі та створення зони вільної торгівлі з країнами ЄС, сприяння розвитку конструктивного діалогу між владою, громадськими організаціями й діловими колами у європейському форматі.

Наступні засідання Українсько-польського форуму партнерства відбудуться влітку цього року у Києві, а восени - у Варшаві.

Водночас проактивна політика обмежена певними рамками:

- підтримання фіскальної збалансованості, що жорстко обмежує можливості бюджетно-податкового стимулювання зростання;
- зменшення інфляційних ризиків та досягнення курсової стабільності, що змушує до проведення досить жорсткої монетарної політики;
- досягнення відчутних результатів у соціальній сфері, що змушує зберігати високий рівень фіскального перерозподілу на соціальні цілі.

ПЕРСОНАЛІЇ

В.І.Майко: «З багатьох питань науково-виробничому об'єднанню «Квант» не було рівних в усьому СРСР. Часом у мене волосся сторчма вставали – такої складності завдання траплялися. Але багато що зробили: наприклад, радіолокаційні комплекси на немислиму в ті часи дальність дії, які й сьогодні стоять на озброєнні однієї з кращих армій світу».

Розпочинаємо проект

Зрозуміло, що будь-який ювілей – це привід проаналізувати зроблене та узагальнити кращий досвід. Історія підприємництва в країні твориться щодня, і союз готовий представити її в максимально об'єктивному та повному викладі. Але історії немає без людей. Дуже важливим є розповісти про персоналії УСПП: про його ініціаторів та перших лідерів, які проводили з'їзд, формували правила життя, налагоджували фундамент діалогу з владою; про регіональних активістів, які працювали заради розбудови та зміцнення організації вишир; про відомих на усю країну державних службовців, політиків, громадських діячів, які пройшли школу УСПП та взяли старт для подальшої блискучої кар'єри; про рядових членів союзу, які через свою наполегливість, завзятість, небажання відступати зробили суттєвий внесок у загальну справу підтримки і захисту промисловців, підприємців, роботодавців.

Нам разом належить скласти «золотий» список УСПП і кожному його герою присвятити окрему розповідь. А сьогодні – розпочинаємо.

Промисловець номер один

Як відомо, договір про створення Українського союзу промисловців і підприємців підписали в 1992 році рівно 100 об'єднань, організацій і підприємств. Чий же підпис стояв першим? Голови Київської міської асоціації промисловості, будівництва, транспорту й зв'язку, генерального директора заводу «Буревісник» Віталія Івановича Майка.

...Про нього можна сказати без зайвого пафосу: Віталій Іванович – жива совість союзу. Найсильніший аргумент його промов звучить так: «Соромно перед хлопцями»... «Хлопцями» Майко називає директорів українських підприємств.

У молодості був одним із кращих стрибунів України, чемпіоном багатьох студентських спартакіад. За професією – фізик, ще – кандидат технічних наук, лауреат державної премії, автор 35 наукових праць і 40 винаходів у сфері радіолокації і медицини. Його зразкова виробнича кар'єра пов'язана з Київським науково-дослідним інститутом «Квант» і заводом «Буревісник», директором якого він був 20 років.

...З набуттям Україною незалежності почалися великі зміни в економічній сфері. 80% промислового виробництва країни не мало повного виробничого циклу. Не були розвинені галузі, що орієнтовані на внутрішній ринок і споживання. У людях спав дух підприємництва. Було очевидно, що трансформація господарського комплексу буде значною, і втрат не уникнути. У ті складні дні «директорський корпус» зумів об'єднатися й виступити єдиною силою. Практично в усіх обласних центрах стали виникати об'єднання промисловців, які вели діалог з регіональними владою й профспілками, намагалися зберегти виробництва, трудові колективи. Скоро стало очевидно, що таке об'єднання необхідно створити в масштабах країни.

Об'єднавча робота йшла своєю чергою, і 15 лютого 1992 року в тодішньому міністерстві торгівлі (нині – міністерство економічного розвитку і торгівлі на Львівській площі) відбувся установчий з'їзд УСПП. «Не було високопосадовців, у своєму колі зібралися директори, глави промислових об'єднань, щоб виробити стратегію взаємодії із владою. Я теж виступив, говорив про те, що політику треба відокремлювати від економіки й активно будувати співробітництво з тією ж Росією - на нових ринкових принципах, але на старих традиційних коопераційних зв'язках», - розповідає В.Майко.

З'їзд запам'ятався В.Майку серйозністю розмови, глибиною оцінок, щирістю промов. Говорили про необхідність кредитної підтримки виробництва, про створення фінансово-промислових груп, про «зелену вулицю» для малого й середнього бізнесу. Правда, уявляли його тоді інакше: думали, що звільнені фахівці створять малі підприємства для наукової роботи, апробування нових технологій, виготовлення невеликих партій виробів. Не думали, що все заповнить дешевий імпорт, а інженери стануть за прилавки базарів.

Якщо двома словами сформулювати суть діяльності УСПП протягом усіх 20 років, В.Майко переконаний: це пошук ефективного діалогу із владою. Акценти можуть робитися на професійній консультації влади щодо розвитку економіки країни, на захисті бізнесу від фіскального тиску, зарегульованості, корупції. Але завжди діалог є головним завданням і головною проблемою.

Про це Віталій Іванович готовий говорити нескінченно. Він вважає, що тема діалогу промисловців і влади потребує окремого дослідження, він високо цінує договірні відносини, які УСПП практикує сьогодні, і віддає належне безпосереднім живим комунікаціям. Розповідає, що в 1992 році прем'єр-міністр Вітольд Фокін зустрічався з директорами практично щоквартально, вникав у проблеми. Він суттєво вплинув на спрощення зовнішньої та внутрішньої торгівлі. Леонід Кучма й у прем'єрські, і в президентські часи постійно проводив зустрічі із промисловцями, бував на всіх з'їздах і навіть обговорював у колі членів УСПП кандидатури міністрів виробничо-економічного блоку.

В.Майко запам'яталася історія з в.о. прем'єр-міністра Юхимом Звягільським. Кабмін прийняв рішення про збільшення одного з податків на 4%. Віталій Іванович за дорученням провів у нього в приймальні весь вечір, не дочекався аудієнції й близько 12-ї ночі виїхав додому. Однак не встигнув випити чаю після важкого дня, як пролунав дзвінок: «Ми ж домовилися, де ви?» Довелося повернутися. Близько години ночі відбулася розмова. «4 відсотка промисловці не піднімуть», - говорить Майко. І аргументує – чому. Прем'єр уважно вислухав, викликає помічника: «Чому в документі з'явилися 4%, якщо мова йшла про 0,4%? Терміново спрямувати в міністерства телеграму з поправкою!» Так і не знає Віталій Іванович, чи дійсно виникла помилка, чи доводи виявилися настільки переконливі, що прем'єр вирішив переробити документ.

«Розповідаю це для того, щоб колеги розуміли: думка промисловців при прийнятті найважливіших державних рішень повинна бути дуже аргументованою і вагомою!», - резюмує віце-президент.

«На наших трубах ворони гнізд не зів'ють!» - так називалася одна зі статей Віталія Майка, яка вийшла на початку 2001 року. Коли в країні суттєво помінявся економічний уклад і стало зрозуміло, що більшість труб старих заводів уже не зберегти, акценти роботи Українського союзу промисловців і підприємців переключилися на підтримку нової генерації бізнесу, пошук контактів і економічних зв'язків, нові технології, виробництва, ринки збуту.

Розробник радіолокаційних систем В.Майко пішов з головою в розробку й виробництво медичної техніки. З кінця 90-х років впроваджуються в медичну практику апарати штучної вентиляції легенів - серії «Фаза», «Бриз», «Малютка». На сьогодні виготовлено 3500 таких апаратів, з їхньою допомогою проведено понад два мільйони операцій. Колектив розробників одержав Державну премію України в галузі науки й техніки.

Недавно було розроблено магнітокардіограф, який дозволяє визначати захворювання серця на дуже ранній стадії - на базі глибокого аналізу магнітних полів. У режимі он-лайн він може не просто діагностувати, але й визначити ступінь і швидкість впливу тих чи інших ліків на серце і його проблемну зону. Він єдиний в світі здатний заздалегідь виявити можливу зупинку серця. У Києві працює вже два апарати.

В 90-му уже існував Російський союз промисловців і підприємців. Керівник тодішньої асоціації «Україна» В.Урчукін та В.Майко зустрілися з колишнім керівником відділу машинобудування ЦК КПРС, головою РСПП Аркадієм Івановичем Вольським. «Нашим країнам дуже потрібні громадські організації промисловців, потрібно поєднувати сили... Хтось же повинен консультувати новоспечених політиків, як будувати економіку», - порадив тоді Вольський.

«Проблеми були божевільні, але ми ні секунди не сумнівалися, що їх подолаємо. Очевидне рішення – використання сильних сторін української економіки, збереження виробничого й наукового кадрового потенціалу, міжнародних зв'язків, пошук нових ринків і адекватне їхнє освоєння – лежало на поверхні. Що завадило? Непродуманість багатьох політичних рішень, бажання копіювати системи європейських держав без врахування власних переваг та менталітету», - говорить Віталій Майко.

В.Майко: «Коли ми не домагаємося в уряді потрібних для промисловців рішень, я би не постішав звинувачувати уряд. Це – слабка аргументація нашої правоти, невміння до кінця відстоювати власну точку зору. Якщо УСПП – це колективний розум, треба його належним чином використовувати!»

«Кошти державного бюджету, для яких застосовуються тендерні процедури», і «кошти державного підприємства» - це різні речі. Останні – власність суб'єкта господарювання, він повинен мати можливість розпоряджатися цими ресурсами в рамках виробничих планів, умов технологічного циклу й специфіки виробництва. Проводити 62 тисячі тендерів, як це змушений робити завод «Авіант», в виробках якого саме стільки комплектуючих, є не просто абсурдом, це межує із викликом існуванню підприємства в цілому.

Важко сказати, скільки часу В.Майко витрачає нині на творчі розробки. В 10 разів більше йде на організацію виробництва унікальних медичних апаратів, в 20, в 30, в 100 разів – на боротьбу з різноманітними бюрократами й недосконалим підприємницьким кліматом. Досвід роботи в парламенті 4-го і 5-го скликань допомагає йому збирати союзників, формувати необхідну громадську думку, відчиняти зачинені двері.

В.Майко: «Якби в економічній політиці існував беззаперечний пріоритет підтримки національного товаровиробника, можна було б заощадити мільярди гривень, забезпечити мільйони робочих місць. На жаль, ставка часто робиться на закупівлю імпорту при відвертому ігноруванні можливостей власного виробництва. Вітчизняний апарат «Бриз» коштує близько 70 тисяч гривень, імпортні - 110 і 220 тисяч гривень. І ніяк не кращої якості. Але в рамках так званої боротьби із грипом 2009-2010 рр. за кордоном було придбано 1900 апаратів штучної вентиляції легенів за 44 млн. євро! Ніхто за це не був притягнутий до відповідальності».

В.Майко феноменально, фантастично відданий ідеї промислового розвитку України. Він у жодному разі не вважає цю тему застарілою, як деякі сучасні горе-економісти, зводить її в ранг світоглядної, для колег і особливо для влади вважає мірилом патріотизму й моральності, відстоює її в масштабах країни як базову для української державної економічної стратегії.

«Хто захистить директора? - розмірковує Майко. - Чому на 20-му році незалежності з нього роблять ворога, штучно протиставляючи трудовому колективу?»

В.Майко: «Зараз порушено кримінальну справу проти генерального директора одного з державних підприємств оборонної галузі. Протягом двох років на підприємстві не розміщено жодного державного замовлення. Було б воно приватним або акціонерним – у керівництва були б розв'язані руки щодо реорганізації, перепрофілювання, нових стратегій маркетингу тощо. Але статус стратегічного диктує своє: завод не може бути реформований або реорганізований, його площі заборонено здавати в оренду. Директор дуже обмежений у своїх можливостях діяти як підприємець. Як же можна притягати його до кримінальної відповідальності?»

Майко шукає вихід з положення, пише листи, звертається від імені УСПП до прем'єр-міністра, вимагаючи захистити не тільки конкретного директора - усіх його колег з державного сектору.

Як Катон Старший увесь час повторював, що Карфаген повинен бути зруйнований, так Майко протягом декількох останніх років стверджує, що закон «Про державні закупівлі» повинен бути переглянутий.

Він уже й не пам'ятає, скільки зустрічей провів з депутатами ВРУ, скільки круглих столів ініціював як віце-президент УСПП. «Вже рік боремося, знову відклали розгляд», - В.Майко ремствує на заангажованість парламенту, на депутатські інтереси зовсім не патріотичного змісту. Але рук не опускає й продовжує свою завзяту щоденну боротьбу.

Якось Віталій Майко відповів на запитання, що для нього УСПП: «Патріотична організація, яка значною мірою сприяла тому, щоб Україна не опинилася в прірві економічної кризи, а крокувала шляхом науково-технічного прогресу».

«Ми нікуди не підемо від проблеми вдосконалення підприємницького клімату, місія захисників бізнесу за нами закріплена назавжди. Проте думаю, що майбутнє – за розробкою програм науково-виробничого розвитку, за створенням в Україні своєї «силіконової долини» і її кураторством з боку УСПП», - говорить В.Майко.

В.Майку належить чудова фраза: «На світі багато різної музики. Але немає музики краще, ніж звук ритмічно працюючого заводу». Ось він з'являється в центральному офісі, втомленими кроками підходить до крісла, сідає, міняє одні окуляри на інші. «Соромно перед хлопцями», - починає свою нескінченну історію. Жива совість УСПП...

Податковий кодекс: система має працювати

Максим Кунченко, віце-президент УСПП з економічних питань

Застосування з 1 січня 2011 р. норм Податкового кодексу України підтвердило застереження багатьох експертів, які висловлювалися в процесі його підготовки. Слабкі місця, недоліки документу обернулися на суцільний «головний біль» для підприємців, коли кодекс набув чинності.

По-перше, «прискорене» введення в дію Податкового кодексу України, відсутність завчасної роз'яснювальної роботи обернулися незнанням його положень та норм, неготовністю до його запровадження не лише з боку платників податків, але й з боку податківців.

По-друге, не вирішено основну проблему, яку бізнес пов'язував з прийняттям нового Податкового кодексу, - розбудови рівноправних, із високою взаємною відповідальністю, взаємовідносин влади і підприємництва.

Залишилися випадки неприйняття податковими органами податкових декларацій всупереч порядку та вимогам положень кодексу. ДПСУ порушує обов'язок приймати податкові декларації без попередньої перевірки її показників з подальшим направленням платникам податків письмових повідомлень щодо її неприйняття з обов'язковим обґрунтуванням невизнання декларації.

В ході підготовки Податкового кодексу особливу увагу приділено перевагам та новаціям, що мали б слугувати спрощенню підприємницької діяльності. Нині з'ясувалося, що вони не працюють.

Отже на даний момент не здійснено:

- 1) запровадження дієвого, відкритого автоматичного відшкодування ПДВ з бюджету (відшкодування в березні 24 підприємствам - лише перший крок);
- 2) зниження ставок ПДВ та податку на прибуток;
- 3) запровадження податкових канікул для малого підприємництва;
- 4) запровадження звичайної ціни для імпортих товарів, що реалізуються на митній території України, яка визначатиметься на рівні митної вартості.

Крім того, з 1 квітня 2011 року впроваджується обмеження можливості віднесення до складу витрат платника податку сум, сплачених або нарахованих на користь фізичної особи - платника єдиного податку за надані цією особою послуги, поставлені товари, виконані роботи. Профанацією обернулося задеклароване право на добровільну реєстрацію платником ПДВ. Не відбулося удосконалення системи податків і зборів шляхом оптимізації застосування штрафних фінансових санкцій.

Деякі норми, які були задекларовані як суто позитивні, на практиці застосовуються за принципом «подвійних стандартів».

1. Автоматичне відшкодування має ряд недоліків:

- рівень визначення податкового зобов'язання з податку на прибуток до сплати до бюджету (відношення сплаченого податку до обсягів отриманих доходів) повинен бути вищим від середнього по галузі. При цьому середній показник рівня податкового навантаження по галузі визначається самим податковим органом, відсутні джерела отримання відповідної інформації;

- повинен бути відсутній податковий борг. При цьому незрозумілим є питання відповідності платника податку цьому критерію при наявності податкового боргу за іншими податками та зборами (наприклад, зі збору з першої реєстрації транспортного засобу, податку на доходи фізичних осіб, збору за використання води тощо).

Слід також відмітити, що незважаючи на набуття чинності Податкового кодексу з 1 січня 2011 р., запроваджені норми щодо автоматичного відшкодування впроваджені поки що для невеликого

Максим Кунченко, віце-президент УСПП з економічних питань

Як наслідок - робота бізнесу на час пристосування до нових умов оподаткування (впровадження нових податкових накладних, форм податкової звітності, оновлення програмних продуктів, проведення навчання персоналу, внесення коректив в бізнес-процеси внаслідок зміни баз, об'єктів, ставок, порядку оподаткування) виявляється повністю заблокованою. Особливої гостроти набула процедура представлення підприємцями декларацій в податкові органи.

Зменшення ставок податків нівелюється;

- з податку на прибуток – за рахунок обмеження з 1 квітня 2011 року можливості віднесення до складу витрат платника податку сум, сплачених або нарахованих на користь фізичної особи – платника єдиного податку за надані цією особою послуги, поставлені товари, виконані роботи;
- з ПДВ – за рахунок внесення змін в порядок оподаткування комісійних операцій або операцій, здійснених за договорами доручення, обмеження права осіб на добровільну реєстрацію платниками ПДВ, внаслідок чого така особа втрачає право на податковий кредит (особливо у разі створення нових підприємств, яке передбачає внесення майнових інвестицій – нерухомості, обладнання, іншого майна).

Норма, що обмежує права потенціальних платників податку, більше за все вдарить по інвестиційній привабливості економіки України як для внутрішніх, так і для зовнішніх інвесторів, збільшить податкове навантаження на суб'єктів господарювання за рахунок часткової або стовідсоткової втрати права на «вхідний» ПДВ від вартості товарів, робіт, послуг при стовідсотковому оподаткуванні ПДВ на виході таких товарів, робіт, послуг.

кола компаній. Податкові органи продовжують негативну практику затягування термінів проведення відшкодування податку з бюджету.

2. Зниження ставок податків, яке носить поступовий характер та починається: з ПДВ – з 1 січня 2014 р., з податку на прибуток – з 1 квітня 2011 р., нівелюється збільшенням (з 1 січня 2011 року - з ПДВ та з 1 квітня 2011 р. – з податку на прибуток) бази та об'єктів оподаткування з цих податків.

3. Запровадження з 1 квітня 2011 року податкових канікул для суб'єктів малого підприємництва має досить обмежену сферу застосування як в розрізі видів діяльності, так і в частині використання коштів, вивільнених внаслідок звільнення від оподаткування. Норми щодо цільового використання таких коштів мають неоднозначне тлумачення.

4. Визначення звичайної ціни для імпортованих товарів, що реалізуються на митній території України, яка визначатиметься на рівні митної вартості.

Як і раніше, митні органи значно завищують митну вартість товарів, що ввозяться на територію України, іноді доводячи вхідні ціни на товар до рівня роздрібних (споживчих) цін на внутрішньому ринку. В результаті митна вартість товарів перевищує оптові ціни на українському ринку. Застосування при подальшій реалізації товарів звичайних цін на рівні їх митної вартості, самостійно визначеної митними органами, призводить лише до збитків підприємства, зриву контрактів.

Відхилено пропозиції УСПП щодо зміни методики визначення звичайної ціни. Це відбулося не дивлячись на те, що такий підхід був узгоджений всіма членами робочої групи при Держкомпідприємстві, що представляли громадськість та бізнесові кола. В підсумку за основу була повністю взята редакція ДПА та Міністерства фінансів України. При наявності узгодженої позиції громадськості та бізнесу пріоритетною виявилася позиція органів влади.

Особливо хочеться наголосити, що не враховано пропозиції щодо можливості платників податку самостійно здійснювати вибір одного з передбачених Кодексом методів визначення звичайної ціни.

5. Через обмеження з 1 квітня 2011 року можливості віднесення до складу витрат платника податку сум, сплачених або нарахованих на користь фізичної особи – платника єдиного податку за надані цією особою послуги, поставлені товари, виконані роботи, сьогодні тисячі фізичних осіб - платників єдиного податку - залишають без ринку збуту своїх товарів та послуг та вимушені закривати свою підприємницьку діяльність.

6. Значно обмежено право на добровільну реєстрацію платником ПДВ.

Негативні наслідки такого обмеження особливо можуть проявитися щодо новостворених осіб, які отримали в свій статутний фонд майнові інвестиції (нерухомість, обладнання, інші основні засоби та активи). Виходячи з зазначеної норми, така особа не має права на відповідний податковий кредит з ПДВ.

7. Запровадження штрафних (фінансових) санкцій за завищення платником податків від'ємного значення об'єкту оподаткування з податку на прибуток та ПДВ.

Запровадження штрафних (фінансових) санкцій за завищення від'ємного значення об'єкту оподаткування є спробою при відсутності факту заниження суми податків до бюджету розширити сферу застосування фінансових санкцій в порівнянні з вимогами законодавства, що діяло до 2011 року.

Також, на думку представників Економічної ради УСПП, науковців, експертів, неприпустимим є невиконання доручення Президента України щодо розробки та прийняття у першому кварталі 2011 р. Закону

України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва». А саме «спрощенка» є сьогодні основним засобом самозайнятості та створення робочих місць.

Отже практика підприємницької діяльності початку 2011 року свідчить – новий Податковий кодекс не став стимулюючим підґрунтям для розвитку підприємницької діяльності, не продемонстрував реалізації принципу верховенства закону, перш за все – для представників держави, яку уособлюють податкові органи, не відкрив жодної додаткової можливості для суб'єктів господарювання. Його поспішне введення в дію призвело лише до плутанини, нервування, застосування «всліпу», без розуміння всього ланцюга наслідків та можливостей.

УСПП, Економічна рада наполягатимуть на доопрацюванні та вдосконаленні Податкового кодексу. Саме про це йшлося на засіданні узгоджувальної групи УСПП – ДПСУ у лютому ц.р.

Податковий кодекс не повинен поховати бізнес

Микола Омельченко, перший заступник голови Дніпропетровського РВ УСПП

Загальний звіт правил оподаткування, взаємин між платниками податків і контролюючими органами, безумовно, потрібний. Але зміст нинішнього Кодексу викликає у фахівців – юристів, економістів, підприємців – дуже багато питань. Хотів би зупинитися на деяких з них.

1. Зниження ставки на прибуток.

У Кодексі передбачається основна ставка податку на прибуток у розмірі 20% зі зменшенням її по роках до 17%. В той же час встановлюється додаткова ставка до 2% обласними радами, до 3% – районними й міськими радами.

Наївно думати, що в умовах безгрошів'я ці додаткові ставки не будуть застосовані. А це значить, що в 2011 році ставка 25% збережеться з незначним зниженням у наступні роки. Якщо врахувати, що норми прямо забороняють включення у валові витрати сум роялті й витрат на проведення реконструкції, модернізації й інших заходів щодо вдосконалювання основних фондів (які враховуються винятково через амортизацію основних засобів непрямым віднесенням на витрати), як це було раніше, незначне зниження нівелюється фактичним зменшенням формування витрат, а, виходить, фактичним збільшенням бази оподаткування. З таким підходом Податковий кодекс не тільки не зменшить навантаження на бізнес, але й збільшить його. Інноваційний розвиток економіки знову відкладається на невизначений період.

2. Кодексом передбачається ставка єдиного податку для юридичних осіб – 6 відсотків від бази оподаткування. При цьому законодавчо вводиться обов'язкова окрема додаткова плата в усі фонди. Очевидно, при такому підході низька ставка єдиного податку повністю нівелюється, навантаження на платників податків значно зростає.

Кодексом передбачаються норми, що вступають у протиріччя з Конституцією України. Істотні обмеження застосування єдиного податку фізичними особами призводить до порушення їх конституційного права на підприємницьку діяльність, передбаченого ст.42 Конституції. Зміна правил гри спричиняє втрату привабливості, не вигідності окремих видів бізнесу. Це закінчиться закриттям підприємств або відходом їх у тінь.

3. Абсолютно певен: надзвичайну шкоду принесе надмірне посилення адміністративних важелів податкових органів. Кодексом передбачене право податкових органів обвинувачувати в чомусь підприємців – в 43 випадках, а зобов'язання не ускладнювати господарську діяльність – тільки в семи. Це називається паритетність?

Микола Омельченко, перший заступник голови Дніпропетровського РВ УСПП

Сьогодні, за різними оцінками, з України на заробітки за кордон виїхало від 5 до 7 мільйонів людей. Втрата податків становить до 10 мільярдів гривень на місяць. Якщо врахувати, що за даними соціологів, бажання виїхати на роботу в Європу мають близько 36% працюючого населення, можна із упевненістю сказати: така норма єдиного податку допоможе їм це здійснити. Давайте подумаємо про демографічну ситуацію. Виникає питання: як же виживе країна з такою оподаткованою базою? Невже надія тільки на пенсіонерів із продовженням строком виходу на пенсію? Невже це називається «українським інтересом»?

При цьому у момент подання згідно із законодавством декларацій звітності податкова має право вимагати "інші документи" та "давати пояснення". Слова "...інші документи" фактично означають, що податкові органи можуть зажадати будь-які документи в будь-який час, не пояснюючи причин, і заперечити буде неможливо.

Обов'язок "давати пояснення" може також виникнути без яких-небудь причин або підстав - тобто тоді, коли захоче податковий інспектор. Раніше подібні роз'яснення давалися, якщо вони виникали в період перевірок, а не тоді, коли податківець захоче. Навіщо ж нам розповідають, що новий кодекс краще старих законів?

5. Кодексом надається право податківцям вилучати в платників податків оригінали первинних документів, які свідчать або можуть свідчити про порушення податкового й іншого законодавства.

Таких повноважень - вилучати документи за власним бажанням, без рішення суду, - не мають навіть органи дізнання й досудового слідства.

Отож, щоб не ставити чергові хрести на місцях похорону малого й середнього бізнесу, треба зайнятися корегуванням Податкового кодексу України, підійти до цього виважено, всебічно погодити його з Конституцією України, чинним законодавством і міжнародними нормами.

Василь Собко, виконавчий директор Донецького РВ УСПП

На жаль, у процесі підготовки й уведення в дію Податкового кодексу не враховувалася важливість формування позитивної суспільної думки довкола нього. Ми вважаємо, що упущена дуже важлива частина процесу реформування податкової реформи, знівельований один з механізмів розбудови громадянського суспільства. Такі «проколи», як зневага суспільною думкою, є просто неприпустимими, вони можуть боляче відбитися на іміджі державної системи управління й дискредитувати будь-яку, навіть саму правильну реформу.

Є тільки один спосіб реформ – через ефективний діалог влади й бізнесу

Василь Собко, виконавчий директор Донецького РВ УСПП

Очевидно, що Податковий кодекс вимагає подальшої доробки.

1. Посилюється контроль підприємств шляхом уведення нового типу перевірок - фактичних. Особливу стурбованість викликає те, що вони проводяться без попередження платника податків або із врученням до початку її проведення копії наказу керівника податкової служби.

2. Тепер при проведенні перевірок податківці мають право вимагати надання первинних документів, копій або ж оригіналів. Найчастіше обсяг таких документів може бути дуже великим, виготовлення ж ксерокопій вимагає багато часу й ресурсів.

Є тільки один спосіб підготовки й проведення реформ, спрямованих на забезпечення підвищення добробуту людей, - ефективний діалог влади й інститутів громадянського суспільства - таких, як УСПП. Поки це не стане нормою для системи державного управління, ми постійно перебуватимемо в стані конфронтації один з одним і боротися із проблемами, яким можна запобігти на етапі узгодження позицій.

Обов'язки дотримуватись норми законодавства - це стосуються будь-якого громадянина, у тому числі працівників податкових органів і підприємців. Головне, щоб положення Кодексу не мали підґрунтя для суб'єктивного трактування, що і є потенційним джерелом корупційного тиску на бізнес. Але ще важливіше, щоб права й обов'язки податківців і підприємців мали симетричний характер. Тобто податкові служби мають нести серйозну відповідальність у разі завдання збитків підприємцям - так, як вони вимагають від останніх, якщо вбачають шкоду державним інтересам.

Страховики потребують роз'яснень

Сергій Чернишов, президент АТЗТ СК «ЛЕММА»

Відповідно до пункту 8 підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України:

«8. За результатами діяльності протягом одного року з дня набрання чинності розділом III цього Кодексу страховики, які отримують доходи від провадження страхової діяльності, крім діяльності з виконання договорів довгострокового страхування життя та пенсійного страхування у межах недержавного пенсійного забезпечення відповідно до Закону України "Про недержавне пенсійне забезпечення", а також від діяльності, що не пов'язана із страхуванням, обчислюють та сплачують податок на прибуток таким чином:

- протягом звітного податкового року страховики щокварталу сплачують податок за ставкою 3 відсотки суми страхових платежів, страхових внесків, страхових премій, отриманих (нарахованих) страховиками - резидентами протягом звітного періоду за договорами страхування, співстрахування та перестрахування ризиків на території України або за її межами;

- за результатами звітного року страховики розраховують розмір податку на прибуток, що обчислюється від оподаткованого прибутку у порядку, встановленому статтею 156 та підпунктом 134.1.1 пункту 134.1 статті 134 цього Кодексу, але не сплачують його».

За змістом даної норми ймовірними є спори щодо порядку оподаткування доходів страховика від діяльності, що не пов'язана зі страхуванням.

Тлумачення зазначеної норми не на користь страховиків означатиме значне збільшення податкового навантаження, а саме: страховики не лише сплачуватимуть 3% від премій за договорами страхування та перестрахування без зменшення на суми премій, сплачених за договорами перестрахування, але й додатково оподатковуватимуть інші доходи.

Пропозиція АТЗТ СК «ЛЕММА»:

З метою отримання відповідних податкових консультацій страховиками від органів ДПС нижчого рівня пропонується ДПС України підготувати лист з даного питання із тлумаченням зазначеної норми на користь страховиків, тобто таким чином, що доходи страховика від діяльності, що не пов'язана із страхуванням, не підлягають оподаткуванню протягом одного року з 01.04.2010 р.

Операції з постачання шкіри - звільнити від ПДВ

Валентина Ізовіт, президент, голова правління асоціації «Укрлегпром»

В Українській асоціації підприємств легкої промисловості вважають, що операції з постачання необроблених шкур та дубленої (чиненої) шкіри без подальшої обробки (товарні позиції 4101-4106) мають бути звільнені від оподаткування податком на додану вартість.

Через нестачу готової шкіри, при щорічному зменшенні поголів'я великої рогатої худоби на понад 300 тисяч (в порівнянні з 2000 роком поголів'я ВРХ зменшилося майже в 2 рази) підприємства вимушені витратити значні валютні кошти на закупівлю імпортних шкіряних товарів.

Сергій Чернишов,
президент АТЗТ СК «ЛЕММА»

Можливе тлумачення даної норми за такими різними позиціями:

- на користь страховиків: доходи страховика від діяльності, що не пов'язана із страхуванням, не підлягають оподаткуванню протягом одного року з 01.04.2010 р.
- не на користь страховиків: доходи страховика від діяльності, що не пов'язана із страхуванням (тобто доходи, визначені статтями 135, 136 Податкового кодексу), оподатковуються за загальними правилами Податкового кодексу.

Валентина Ізовіт, президент,
голова правління асоціації «Укрлегпром»

Основною причиною такого становища є вивезення за межі України шкіряного напівфабрикату, обсяг експорту якого становить понад 75 відсотків від загальних обсягів виробництва. Цей продукт є найнижчою стадією переробки шкіряної сировини. Значна кількість суб'єктів господарювання, що здійснюють експорт шкіряного напівфабрикату, не мають власних виробничих потужностей з переробки шкіряної сировини, є іншими за профілем діяльності. Підприємства-експортери «нетипової» продукції - шкіряного напівфабрикату - складають близько 80 відсотків, їх основною метою є завищення сум для відшкодування податку на додану вартість.

Ганна Довбиш, директор дочірнього підприємства АФ «Профі-Аудит» (Херсон)

Дбаючи про забезпечення вітчизняних підприємств сировиною, збереження робочих місць, Українська асоціація підприємств легкої промисловості вносила пропозицію до проекту Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування податком на додану вартість операції з постачання необроблених шкур та дубленої (чиненої) шкіри без подальшої обробки (товарних позицій 4101-4106). Запровадження такої норми дасть можливість збільшити виробництво готової шкіри на 680 тис. м², дозволить забезпечити потребу внутрішнього ринку, зберегти наявні та створити додаткові 2 тисячі робочих місць на підприємствах взуттєвої, шкіряної, шкіргалантерейної галузей, збільшити надходження до бюджету в обсязі понад 20 млн. грн., зменшити втрати бюджету щодо відшкодування ПДВ при експорті шкіряного напівфабрикату понад 50 млн. грн. та ліквідувати корупційні схеми в цій сфері діяльності.

Українська асоціація підприємств легкої промисловості просить підтримати та виправити редакцію п. 16 підрозділу 2 розділу ХХ «Перехідні положення» Податкового кодексу України і викласти її таким чином:

«16. Тимчасово, до 1 січня 2016 року, операції з постачання необроблених шкур та дубленої (чиненої) шкіри без подальшої обробки (товарні позиції 4101-4106), у тому числі операції з імпорту таких товарів, звільняються від оподаткування податком на додану вартість.

У разі вивезення в митному режимі експорту таких товарів нульова ставка не застосовується».

Треба скасувати пільгу, передбачену для продажу зернових культур

Ганна Довбиш, директор дочірнього підприємства АФ «Профі-Аудит» (Херсон)

Пунктом 15 підрозділу 2 розділу ХХ Перехідних положень Податкового кодексу України передбачено, що до 01.01.2014 р. звільняються від оподаткування ПДВ операції з постачання зернових культур (товарні позиції 1001-1008), технічних культур (товарні позиції 1205 та 1206), крім їх першого постачання сільськогосподарськими підприємствами – виробниками зазначених культур. Якщо операції з постачання зернових культур звільняються від оподаткування, то відповідно до пп.198.5 ПКУ, платник, який мав від першого виробника податковий кредит, вимушений визнати умовний продаж, тобто фактично відкоригувати ПДВ, сплачене у ціні придбання.

Історично склалося, що зернові культури для подальшої переробки закупалися не в товаровиробника, а на зернових складах, елеваторах, аграрних фондах. Аграрний фонд є державною спеціалізованою бюджетною установою, уповноваженою реалізувати цінову політику в агропромисловому секторі економіки.

Наявність пільги, запропонованої Перехідними положеннями, позбавляє регуляторів аграрного ринку можливості подальшого продажу зернових культур з урахуванням як податкового кредиту, так і податкових зобов'язань, що автоматично веде до підвищення цін як на ринку самих зернових культур, так і на ринку продукції, яка з них виробляється. З огляду на наведене пропонуємо виступити з ініціативою щодо скасування пільги, передбаченої для продажу зернових культур.

Як діє норма автоматичного відшкодування ПДВ?

Євген Хворост, голова правління ВАТ «Крюківський вагонобудівний завод»

ВАТ «Крюківський вагонобудівний завод», який має більш ніж 140-річну історію існування, є єдиним підприємством машинобудівної галузі на теренах СНД, яке одночасно виробляє широкий модельний ряд вантажних та пасажирських вагонів, вагонів для метрополітену, ескалаторів та запасних частин до них.

Задля забезпечення вимог залізниць і метрополітенів України за останнє десятиліття підприємство за власні кошти нарощувало виробничі потужності з випуску транспорту соціального призначення до 500 пасажирських вагонів на рік, базуючись на новітніх технологіях. На сьогодні підприємством поставлено вітчизняним залізницям понад 400 пасажирських вагонів, введено в експлуатацію шість п'ятивагонних потягів на лініях Київського метрополітену.

Крім того, ВАТ «КВБЗ» протягом останніх трьох років здійснює постачання пасажирських вагонів до Білорусі, цілеспрямовано веде роботу з організації поставок в Казахстан та Узбекистан.

Завод самостійно, за власні кошти займається розширенням асортименту транспорту соціального призначення та освоєнням виробництва нової техніки - сучасних міжрегіональних електро- і дизельпоїздів, рейкових автобусів, нових моделей пасажирських вагонів для швидкісних поїздів, вагонів метро з асинхронним тяговим приводом тощо.

Але, на жаль, подальша перспектива розвитку підприємства нині через низку обставин перебуває на критичній межі. І однією з найбільш проблем є дефіцит обігових коштів, що пов'язано насамперед з невідшкодуванням ПДВ.

Станом на 01.02.2011 року маємо бюджетну заборгованість з ПДВ по податковому обліку 213,5 млн. грн., до прострочених до відшкодування 82,4 млн. грн. (без суми, оскарженої в суді) додалися непідтверджені перевірками ще 81,1 млн. грн.

У зв'язку з відсутністю грошових обігових коштів продукція ВАТ «КВБЗ» стає неконкурентною на зовнішніх ринках, підприємству загрожує скорочення експорту, погіршення фінансового стану, зменшення надходження податків до державного бюджету.

Є нагальна потреба включити ВАТ «Крюківський вагонобудівний завод» до реєстру підприємств на отримання автоматичного відшкодування ПДВ.

Євген Хворост, голова правління
ВАТ «Крюківський вагонобудівний завод»

Україна – привабливий інвестиційний партнер

Які сфери української економіки американські бізнесмени вважають найбільш привабливими для інвестування – про це «Віснику УСПП» розповів президент Американської торгівельної палати в Україні Хорхе Зукоскі.

- Пане Зукоскі, як Ви оцінюєте потенціал українсько-американської співпраці?

- Перебуваючи в Україні вже 15 років, я можу з упевненістю заявити про те, що потенціал українсько-американської співпраці є потужним. Інвестори, і не тільки американські, розглядають Україну як перспективну молоду державу і як пріоритетний напрям для інвестицій. Саме зараз, після виходу країни з фінансової кризи і приходу до влади

Хорхе Зукоскі, президент Американської
торгівельної палати в Україні

Хочу наголосити на проєкті Чемпіонату Європи з футболу Євро-2012, який є унікальним шансом для країни продемонструвати свій інвестиційний потенціал на всі 100%. Це може стати надалі «козирною картою» для української економіки. Оцінюючи можливості і перспективи залучення інвестицій у рамках Євро-2012, варто відзначити виграшні позиції інфраструктурних об'єктів України - готелів, доріг, ресторанів і т.д.

Структурований та продуктивний діалог, який відбувся 14 лютого у Вашингтоні під час круглого столу «Шлях України до зростання та енергетичного процвітання: залучення американського бізнесу» і який буде продовжено надалі в Києві, допоможе процесу втілення великомасштабних інвестиційних проєктів у життя.

Особливу стурбованість у представників бізнесу, які є членами нашої асоціації, викликало положення про віднесення до валових витрат роялті та оплати за послуги, які оплачуються нерезидентам (згідно з проєктом Податкового кодексу України №7101-1). Цей пункт міг стати перешкодою на шляху забезпечення великими виробниками українських споживачів першокласними інноваційними продуктами і послугами. Для подолання цієї проблеми члени Палати вступили в конструктивний робочий діалог з органами влади, і разом було знайдено успішний компроміс.

команди Президента Віктора Януковича, спостерігається стабілізація економічної ситуації, що, у свою чергу, сигналізує на користь нових інвестиційних потоків.

Варто відзначити важливість сільського господарства, оскільки Україна здавна славиться у світі як житниця Європи. Потужний потенціал українського сільського господарства загальновідомий, тому розвиток агроіндустрії на основі принципів відкритого і прозорого ринку - це шлях до досягнення Україною економічного успіху і прориву в цілому.

На жаль, не обходиться і без проблем, оскільки все ще не вирішеним залишається питання реформування системи відшкодування ПДВ, розвитку зернового ринку і покращення законодавчої бази, що регулює агроринок.

- Що необхідно зробити Україні для створення сприятливого інвестиційного клімату, для безперешкодних умов ведення бізнесу?

- Коли ми говоримо про залучення інвестицій, неможливо обійти стороною тему енергетичної незалежності держави. На нинішньому етапі розвиток нафтогазового сектору України та залучення іноземних і вітчизняних інвестицій в розвідувальні роботи і розробку родовищ сировини розглядаються як доцільні й необхідні кроки на шляху забезпечення енергетичної безпеки країни. Залучення міжнародних енергетичних компаній могло б стати певним виходом зі скрутного становища, в якому зараз перебуває українська галузь. Ми переконані, що законодавчі та нормативні ініціативи у поєднанні з політичною волею створять рівні умови для всіх гравців, а інвестиції дозволять використати внутрішні звичні та не зовсім традиційні вуглеводневі ресурси, дозволять привернути більшу увагу до технологій використання відновлювальних джерел енергії та підвищення енергоефективності.

- Дайте оцінку Податковому кодексу України. Як Ви вважаєте, чи зможе він вирішити проблему повернення ПДВ та сприяти роботі закордонних інвесторів?

- Американська Торгівельна палата, зокрема, Податковий комітет, ретельно доклали зусиль до процесу підготовки Податкового кодексу. На нашу думку, він повинен стати «ковтком свіжого повітря» для великих інвесторів, готових вкладати кошти в економіку України. Членами Палати були розроблені 20 основних пунктів, які, на нашу думку, дозволять уникнути непорозуміння між державою та бізнес-спільнотою. Перш за все, основний податковий документ повинен гарантувати стабільність для прозорого законослухняного бізнесу. Саме тому новий Кодекс має стати платформою стабільності і забезпечувати період адаптації для нових правил «бізнес-гри». Першим і основним пунктом умов, наголошених членами нашої асоціації, є прозорість і стабільність.

В цілому, Американська торгівельна палата, як надійний партнер уряду України, є прихильником прийняття справедливого Податкового кодексу, мета якого - забезпечення конкурентоспроможності та привабливості України для іноземних і національних інвесторів. Новий документ є однією з основних можливостей для України створити більш конкурентоспроможну податкову юрисдикцію та продемонструвати свою прозорість і відкритість для міжнародного бізнесу. Незважаючи на всі «за» і «проти» нового документа, ми впевнені, що Податковий кодекс повинен підтримувати сумлінних платників податків. Палата, як головний представник інвестиційного співтовариства, вірить у справедливий документ, який стане платформою стабільності і поліпшення податкового законодавства, яке, у свою чергу, здатне забезпечити позитивний розвиток економіки України.

«Північний Донбас»: інвестиційні наміри серйозні

Петро Козлов, виконавчий директор Краматорської філії Донецького РВ УСПП, співголова регіональної інноваційної ради Промислової агломерації «Північний Донбас»

У січні нинішнього року в Краматорську Донецької області був створений Союз міст промислової агломерації «Північний Донбас» (міста Артемівськ, Дружківка, Костянтинівка, Краматорськ і Красний Лиман), ухвалена відповідна декларація й підписаний договір про науково-технічне, торгово-економічне і соціально-культурне співробітництво між громадами цих міст.

Група промислових міст північного регіону Донецької області є багатогалузевою промисловою агломерацією, що сформувалася ще в часи СРСР (Краматорський територіальний науково-промисловий комплекс). Домінуюче положення тут має важке машинобудування. В промисловому регіоні сконцентровані великі науково-промислові, експортоорієнтовані потужності машинобудівного комплексу з міським населенням близько 800 тис. осіб і загальною кількістю проживаючих близько 1,5 млн. осіб. І сьогодні ця галузь продовжує відігравати провідну роль в економіці України, аналогів такому промисловому комплексу немає в СНД.

Однак основні виробничі фонди галузі зношені й морально застаріли. Підприємства мають гостру потребу в комплексній модернізації. Без залучення в регіон прямих зовнішніх інвестицій це завдання не вирішити, а без створення привабливих, економічно вигідних умов для бізнесу інвестор у регіон не прийде. Саме тому фахівці й експерти Союзу міст промислової агломерації «Північний Донбас» почали розробку комплексної Програми інноваційного розвитку.

Промислова агломерація «Північний Донбас» (ПАСД) має шанс стати новою формою регіонального розвитку. При її створенні врахований кращий європейський досвід розвитку органів місцевого самоврядування через міжмуніципальне співробітництво, вона може претендувати на статус «національний проект». Потужні високо-технологічні підприємства можуть стати генератором створення так званих точок росту. А застосування сучасних інноваційних інструментів, за підтримки держави, дозволить у досить короткий строк і з мінімальними витратами створити прообраз нової інноваційної моделі регіонального розвитку для всієї України.

У такий спосіб промислову агломерацію «Північний Донбас» можна представити у формі піраміди, яка складається із трьох рівнів. Перший - це лідируючі компанії, які зайняті експортом продукції й послуг за межами регіону. Другий - це велика кількість малих і середніх компаній, які постачають комплектуючі, послуги для ключових компаній, а також розбудовують свої технологічні напрямки. І третій рівень - це різні організації, що забезпечують ключові компанії людськими, фінансовими ресурсами, інфраструктурою.

Промисловій агломерації «Північний Донбас» додають інвестиційної привабливості глибока кооперація, що стане додатковим стимулом для приходу в регіон інноваційних венчурних компаній, розвинена інфраструктура, власна унікальна рекреаційна зона, яка може забезпечити відновлення здоров'я трудового населення регіону.

Отже промислова агломерація «Північний Донбас» може дати потужний поштовх розвитку й Донбасу, і всього промислового комплексу України.

Петро Козлов, виконавчий директор Краматорської філії Донецького РВ УСПП, співголова регіональної інноваційної ради Промислової агломерації «Північний Донбас»

Як відомо, на засіданні Ради регіонів на початку 2011 р. Президент України Віктор Янукович поставив ряд конкретних завдань: «Визначаючи напрями реформування системи управління регіональним розвитком і формуючи модель міжрегіонального співробітництва України, ми маємо враховувати найкращі інструменти посилення регіонального розвитку, що напрацьовані в країнах Євросоюзу. Інструментів є багато - це регіональні і міжрегіональні кластери, індустріальні парки та інші інструменти інноваційного розвитку».

Наявність вузівської й галузевої науки, великих машинобудівних підприємств зі своїми КТБ позиціонує північний регіон Донецької області як територіальний науково-промисловий комплекс, в якому уже сформовані й функціонують підсистеми інформаційного, фінансово-економічного забезпечення, експертизи, патентування й ліцензування, підготовки й перепідготовки кадрів, спеціалізованих послуг (бухгалтерських, аудиторських, сертифікаційних та ін.).

Урочистості з нагоди церемонії нагородження «Підприємець року 2010», що проводить компанія Ernst&Young. Київ, лютий 2011 р.

Переможцем конкурсу «Підприємець року» став Сергій Григорович, засновник компанії «GSC Game World».

Презентуємо власний видавничий проект «Правофлангові української економіки: Будівельний комплекс. Енергозбереження»

Посол Литовської Республіки в Україні Пятрас Вайтекунас вітає переможців. Київ, 2011 р.

Генеральний директор компанії «Кнауф Гіпс Київ» Олександр Гавриш приймає привітання президента УСПП Анатолія Кінаха.

Нагороду отримує керівник корпорації «Кераміст» Дмитро Зусманович.

Один з переможців - керівник підприємства «Сучасні технології доріг» Робертас Габулас.

Підписання Угоди про співробітництво між УСПП та Державною податковою службою України.

Співголови Українсько-польського форуму партнерства Анатолій Кінах та Януш Онишкевич презентують новостворену громадську організацію. Варшава, лютий 2011 р.

Президент УСПП А. Кінах та голова Державного агентства екологічних інвестицій України С. Орленко підписують договір про партнерство.

УСПП та Київський національний університет ім. Т. Шевченка підписали додаток до Угоди про співробітництво. Лідери УСПП з ректором КНУ ім. Т. Шевченка Л. Губерським.

УСПП та Союз транспортників Росії домовилися про співпрацю. Договір підписали президент УСПП Анатолій Кінах та президент Союзу транспортників Росії Віталій Єфімов. Москва, лютий 2011 р.

Ділові кола України та Німеччини обговорюють шляхи розвитку малого і середнього бізнесу.

Газопровід «Північний потік» з потужністю першої черги 27,5 млрд. куб. м має запрацювати вже цього року. Друга черга такої ж потужності має бути збудована та введена в дію у 2012 році. Проект газопроводу «Південний потік», потужності якого мають скласти до 63 млрд. куб. м, також активно просувається, хоча будівництво поки не розпочалося. Означені в офіційних документах РФ, в її Енергетичній стратегії до 2030 року позиції чітко зорієнтовані на продовження політики домінування в енергетичній сфері через трубопровідну інфраструктуру не тільки в масштабах Росії, а й у міжнародних форматах.

Забезпечення стабільності та безпеки у Європі, процес скорочення збройних сил та озброєння відбулись завдяки тому, що був створений режим довіри, який базувався на інформаційному обміні, в тому числі достатньо чутливими даними (чисельність, структура збройних сил, типи і види ОіВТ, дислокація). Розробка та прийняття таких заходів у галузі енергетики мали б послужити розрядці напруженості.

Енергоринку потрібна довіра

Михайло Гончар, Сергій Жук, Центр глобалістики «Стратегія XXI»

Створення режиму транспарентності енергетичних потоків як засіб зміцнення довіри та посилення енергетичної безпеки на європейському континенті.

Залишаючись основним транзитером російського газу до ЄС, Україна на сьогоднішній день опинилась у дуже хиткій ситуації, коли вона може втратити свої позиції. Останні газові кризи 2006 та 2009 років та цілеспрямована інформаційна кампанія проти України суттєво підірвали імідж країни як надійного транзитера газу (а потім і нафти) до Євросоюзу. Крім цього, як Росією, так і ЄС здійснюються практичні кроки щодо зниження ролі України як основного транзитера газу зі Сходу на Захід.

Російська Федерація, зокрема, намагається отримати контроль над газотранспортною системою України (ГТС) або реалізувати проекти будівництва обхідних газопроводів з метою контролювання напрямків, обсягів та цін газу на європейському континенті.

Європейський союз, у свою чергу, активно підтримує реалізацію проекту газопроводу «Набукко», газ по якому має піти у напрямку схід-захід, оминаючи територію України. Крім цього, відповідно до рішення Європейської Ради від 4.02.2011р., ЄС планує завершити до 2014 року створення внутрішнього енергетичного ринку, що забезпечить вільну циркуляцію газу та електроенергії між країнами ЄС. Це дозволить знизити ризик виникнення ситуацій, які спостерігались під час російсько-українських газових криз, коли країни-члени ЄС опинились у газовій ізоляції через припинення поставок газу з Росії до України.

Всі ці заходи відбуваються через те, що за наслідками газових криз 2006 та 2009 років, які за своїми масштабами досягли рівня «газових війн» та позначилися на всьому європейському континенті, створилася атмосфера взаємного недовір'я в ланцюжку «постачальник – транзитер – споживач». Для усунення такої негативної тенденції Європа потребує вироблення системи заходів довіри, за аналогією з тим, як це було у військовій сфері в 70–80-ті роки минулого століття.

Є підстави вважати, що ефективним механізмом посилення довіри між партнерами та енергетичної безпеки на європейському континенті може стати проголошення та імплементація Режиму прозорості в енергетичній сфері (Energy Transparency Regime, ETR), що має охоплювати весь технологічний ланцюг – від видобутку до споживання енергоносіїв. Дана ініціатива має базуватися на фундаментальному праві - знати. Споживачі в усіх державах (Росія, Україна, країни-члени ЄС) мають право знати параметри постачання енергоносіїв, оскільки саме вони їх оплачують. Секторальні різновиди режиму мають охопити рух усіх видів енергоресурсних потоків – газу (ETR-gas), нафти (ETR-oil), електричної енергії (ETR-electricity).

Має бути інстальована відповідна он-лайн система моніторингу телеметричних даних, що надходили б з відповідних газомірювальних станцій (ГВС) за взаємним погодженням сторін. Остання фіксувала би в щодобовому режимі параметри, які стосуються лише кількісних показників фізичного переміщення газових потоків. При цьому комерційні або фінансові показники можуть не оприлюднюватись. Вказані параметри мають бути доступними для усіх сторін технологічного ланцюжка «видобуток – транспортування – споживання» (РФ – Україна – ЄС). Зіставлення параметрів надаватиме можливість

виявлення проблемних зон на усьому шляху переміщення газових потоків від свердловини до споживача та чітко встановити відповідального у випадку порушення трафіку.

Тому, на наш погляд, створення системи заходів довіри в багатосторонньому форматі, що запровадив би необхідні режими транспарентності, може стати комбінованим запобіжником, що мінімізує політизацію енергетичного ринку. Тим більше, якщо такий режим доповнюватиметься засобами об'єктивного контролю. Україна зі створенням такої системи довіри на європейському континенті може посилити свої позиції надійного та передбачуваного транзитера енергоресурсів, що дозволить мати заповненими газо- та нафтопроводи.

ETR може стати тестом на готовність всіх учасників технологічного ланцюжка працювати за правилами прозорості. Для Росії, яка завжди декларує окремі підходи, це також відповідало б, як мінімум, двом заявленим президентом РФ у власному проекті Енергетичної хартії принципам: транспарентність усіх сегментів міжнародних енергетичних ринків (виробництва/експорту, транзиту, споживання/імпорту); створення й удосконалювання механізмів раннього попередження за участю постачальників, споживачів і транзитних держав.

Проголошення та імплементація вказаної Ініціативи відповідали б принципам Європейської Енергетичної Хартії, Другої газової директиви ЄС №2003/55/ЄС від 26.06.2003 р., зокрема, закріпленому у цих документах принципу транспарентності функціонування газового ринку.

Не треба відчиняти вже відчинені двері...

*Президент Польсько-української господарчої палати, экс-міністр економіки Республіки Польща **Яцек Пехота** в ексклюзивному інтерв'ю «Віснику УСПП» розповів про те, що необхідно зробити Україні для ефективної роботи іноземного капіталу та розвитку малого й середнього бізнесу.*

- Пане міністр, Ви є президентом Польсько-української господарчої палати. Що це за орган та яка його місія?

Це є об'єднання польських і українських підприємців, які прагнуть долучитися до розвитку економічної співпраці між нашими країнами. Палата є резидентом Польщі, а в Україні у відповідності до українського законодавства функціонує її представництво. Як організація підприємницького самоврядування, палата всіляко допомагає своїм членам у веденні бізнесу в обох країнах, починаючи від аналізу ринків, організації навчань, економічних місій, участі у виставках, завершуючи представництвом інтересів польсько-українського бізнесу на рівні влади обох держав.

З формальної точки зору, Польсько-українська господарча палата почала діяти в 1992 році на основі угоди, укладеної на той час між Польською торгово-промисловою палатою та Торгово-промисловою палатою України.

- Над чим зараз працює Палата?

Наші представники беруть активну участь в роботі Міжурядової комісії з питань економічної співпраці, а нещодавно ми організували і провели засідання ювілейного 10-го Економічного форуму „Польща-Україна” за участі Президентів двох країн. У ньому взяло участь близько 350 польських та українських підприємців. Під час його роботи ми передали лідерам держав наші пропозиції щодо покращення умов

Прозорість ланцюжка «видобуток – транспортування – споживання» власне і має створити режим довіри, а взаємне надання доступу до телеметричної інформації щодо параметрів руху фізичних потоків енергоресурсів сприяло би збільшенню прозорості. Для енергетичного сектору і, зокрема, газового сегменту це потребує спеціальної процедури, тим більше, що саме у цій сфері задіяні компанії-монополісти. Така система прозорості могла б стати механізмом діагностики і попередження про потенційні проблеми.

Яцек Пехота, президент Польсько-української господарчої палати, экс-міністр економіки Республіки Польща

**Президент УСПП
Анатолій Кінах є співголовою
координаційного комітету
Польсько-української
господарчої палати.**

Спеціально до Форуму ми видали економічний журнал «Діалог», присвячений польсько-українському економічному співробітництву. Зараз готуємося до постійного видання цього журналу щомісячно в електронній формі, в друкованій формі - щоквартально.

Одне з актуальних питань, над яким ми працюємо, - покращення руху через кордон. Наприкінці березня в Красічині відбудеться конференція за участі міністрів, відповідальних за функціонування всіх прикордонних служб, а також підприємців. Обговорюватимуться можливості покращення транскордонного руху. А в кінці квітня запрошуємо до участі в Baltic Business Forum 2011.

Попри відчутні проблеми співпраці, ми продовжуємо отримувати дуже багато запитань щодо діяльності в Україні, пошуку ділових партнерів, споживачів та постачальників. І це практично в кожній галузі. Як заохотити інвесторів? Перш за все, треба подбати про підприємців – і своїх, і тих, які приїхали з-за кордону, і тих, які вже працюють давно. Немає кращого посла в світі, як підприємець, задоволений з інвестиційної і виробничої точки зору в даній країні.

ведення бізнесу. Зараз плануємо опрацювати результати Форуму у формі спеціального рапорту і представити його керівництву.

- Як Ви вважаєте, у чому полягають успіхи та прорахунки нинішнього українсько-польського економічного співробітництва?

Безперечним успіхом є кількість – в Україні діє близько 1200 фірм з польським капіталом, надійшло близько одного мільярда доларів польських інвестицій. Півтора мільярди доларів інвестовано в польську економіку великим українським бізнесом. Вже п'ять українських компаній заробляють капітал завдяки своїй присутності на польській біржі. До дебюту готуються і інші. Це непогано, але, з іншого боку, вважаю, що це тільки крапля в морі наших взаємних можливостей. Водночас мушу сказати, що польські підприємці втомилися від пануючої в Україні бюрократії і корупції. Сьогодні з'явився певний оптимізм через твердження українського Президента В.Януковича щодо незворотності інтеграції України у Євросоюз, рішучості української влади здійснити системні структурні реформи, модернізувати економіку, адаптувати законодавство та умови життя до європейських стандартів.

- Чи вважаєте Ви перспективним напрямом спільного виходу на ринки третіх країн?

- Мабуть, важко було би відзначити конкретні галузі, в яких немає потенціалу спільного розвитку! Польські підприємці навчилися конкурувати на великому спільному європейському ринку, опанували нові технології, покращили якість продуктів. Сьогодні можна успішно просувати на цей ринок українських партнерів. Крім того, є східні ринки, на яких значно легше діяти з території України. А галузі? Будь-яка – від спільної розвідки та видобутку енергоресурсів в наших і третіх країнах, авіаційної промисловості, в якій Україна має величезний виробничий і науково-дослідний потенціал, аж до українського сільського господарства, потенціалу якого повоюються всі високо розвинуті країни європейського співтовариства.

- Польща багато робить для розвитку малого й середнього бізнесу як основи потужного середнього класу. Поділіться секретами успіху...

- На жаль, певні речі доробити вже неможливо. В Польщі, завдяки комплексним реформам Бальцеровича на початку 90-х, вдалося уникнути олігархизації економіки, а в подальшому і політичної ситуації. У нас також була жорстка політична дискусія щодо проєвропейського напрямку розвитку. Однак напрямком був окреслений, і наступні команди послідовно впроваджували європейські стандарти в нашу економіку і державу. Дерегуляція правової системи, дебіюкратація економічної діяльності, децентралізація процесів прийняття рішень, зменшення податкових обтяжень – ці процеси відбулися, хоча очевидно, що вони також мали своїх противників. Однак шлях був чітко визначений – вивільнити на кожній ділянці людську активність, підприємливість, максимально обмежувати втручання влади, знімати перепони, але одночасно будувати прозору систему підтримки – в сфері економіки, особливо для малих і середніх підприємців, в суспільній сфері – для найбільш соціальних груп.

Я багато років займався проблематикою малих і середніх підприємств в польському сеймі та уряді – знайомився в цьому напрямі з досвідом країн Західної Європи та США. Кожна з цих країн очевидно має свою специфіку, але підтримка цього сектора підприємництва є однозначним пріоритетом. Тут не треба «відчиняти вже і так відчинені двері» – вистачить тільки послідовно впроваджувати законодавство, яке підтримує підприємництво, плідно співпрацювати в цьому напрямі з безпосередньо зацікавленими особами – тими, хто хоче створювати в країні робочі місця та платити податки.

Міжрегіональний вимір бізнесу

Зіновій Бройде, член Робочої групи Карпатської конвенції зі сталого розвитку транспорту, енергетики, промисловості та інфраструктури

Рішення Ради регіонів, затверджене Президентом України, визначило пріоритетність регіонального розвитку у внутрішній політиці України і за євроінтеграційним напрямом. Це збігається з принципами регіональної політики ЄС і його членів, а також Ради Європи, за якими будується сьогодняшня «Європа регіонів». Такий фундамент має зменшити небезпечні диспропорції розвитку різних частин континенту.

Визначені Радою регіонів України завдання щодо розвитку міжрегіональної співпраці передбачають:

1. Звести «вертикаль» регіональної політики відповідно до закону «Про стимулювання розвитку регіонів» із «горизонтальним» співробітництвом суб'єктів територіального і місцевого розвитку (регіони, муніципалітети, райони, громади, місцеві та територіальні бізнес-структури, елементи інфраструктури).

2. У такий спосіб поєднати специфічні потреби кожної адміністративно-територіальної одиниці України із загальнодержавними інтересами та європейськими (трансрегіональними) пріоритетами. Першим наближенням до такого підходу стала Державна стратегія регіонального розвитку до 2015 р. (постанова КМУ від 21.07.2006 №1001).

Згідно з чинним Законом України «Про стимулювання розвитку регіонів», реалізація нової політики, у першу чергу, має здійснюватись через угоди між українськими регіонами і урядом. Окрім «внутрішніх» завдань кожної території, ці угоди повинні стимулювати внутрішньоукраїнську кооперацію і транскордонну взаємодію для взаємовигідного залучення інновацій, зовнішніх ресурсів та інвестувань.

Перед загрозою глобальної кризи ЄС визначив найбільш ефективними інструментами для такої співпраці транскордонну кластеризацію і трансфер кращих доступних технологій (BAT), що втілюються через прикордонні, міжрегіональні, міжмуніципальні і трансрегіональні проекти.

Найбільш прийнятним «випробувальним полігоном» є Стратегія ЄС для Дунайського регіону (EUSDR), проголошена Єврокомісією 08.12.2010 р.

Активна українська позиція в процесі формування EUSDR дозволяє з цього року започаткувати пілотні проекти в Одеській, Чернівецькій, Івано-Франківській і Закарпатській областях у рамках програм Інструменту сусідства ЄС «Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна», «Румунія-Україна-Молдова» і «Чорне море».

Спільними макрорегіональними пріоритетами тут визначені мультимодальні шляхи сполучень, розвинута енергетика, міжлюдські контакти у сфері культури і туризму, якість води, повітря і ґрунтів, збереження біорізноманіття, ландшафтів і лісів, суспільство знань, конкурентоспроможність підприємництва, людський капітал, інституційні можливості і співпраця та безпека.

Кластерні та технологічні ініціативи залишаються нереалізованими без активної участі бізнес-структур. Найбільш наочною така потреба є у створених за останні півтора десятиріччя восьми євро-регіонах, 3 з яких («Карпатський», «Верхній Прут» і «Нижній Дунай») діють в зоні Дунайської стратегії, євро-регіон «Буг» перебуває у сфері іншої макрорегіональної стратегії ЄС – Балтійської, а 4 («Дніпро», «Ярославна», «Слобожанщина» і «Донбас») функціонують на кордоні з Росією.

Зіновій Бройде, член Робочої групи Карпатської конвенції зі сталого розвитку транспорту, енергетики, промисловості та інфраструктури

7 лютого 2011 року Президент України затвердив рішення Ради регіонів щодо реформи регіонального розвитку, яка передбачає усунення бар'єрів для співпраці з європейськими організаціями, фондами та інституціями; створення Державного фонду регіонального розвитку; формування міжрегіональних ринків, бірж, територіальних корпорацій; подолання бар'єрів, які блокують розвиток міжгалузевої та промислової кооперації; формування нових міжрегіональних кластерів, індустріальних парків, міжрегіональних програм розвитку, нормативно-правової бази міжрегіонального співробітництва; визначення пілотних областей для відпрацювання моделей комплексного розвитку регіонів

Восени 2010 року загальноєвропейська конференція з кластеризації в Брюсселі та міжнародна конференція «Кластерні можливості транзитних перехресть у Центральній-Східній Європі» в Чернівцях продемонстрували широкі можливості для українських регіонів, міст і бізнесу, зокрема, через публічно-приватне партнерство виконавчої влади, місцевого самоврядування і підприємництва.

За цими пріоритетами до спільних проектів у межуючих з Україною країнах ЄС можуть залучатись призначені на ті ж цілі кошти «внутрішніх» Структурних фондів ЄС. Це суттєво збільшує можливості української сторони. Від того, наскільки українська сторона скористається цими можливостями до 2013 року, залежатимуть механізми і розміри фінансування у наступному плановому циклі ЄС на період 2014-2020 років.

Сучасна студентська молодь прагне поєднувати наукові інтереси із практичною роботою, намагається втілювати свої найсміливіші науково-дослідницькі розробки в життя. Тож, укладена угода надасть можливість молодим науковцям усіх факультетів та інститутів університету внести і свою частку у модернізацію вітчизняних підприємств, збагатити їх надбаннями сучасної науки.

Випускники університету завжди вирізнялися рівнем професійної підготовки, готовністю протистояти викликам сучасності. Тож і у теперішніх умовах жорсткої ринкової конкуренції наші бакалаври та магістри повинні не тільки бездоганно володіти теоретичними знаннями, а вміти їх застосовувати на практиці. Маємо надію, що УСПП сприятиме у забезпеченні об'єктів практик та високого рівня професійного наставництва, а університет, зі свого боку, розроблятиме науково-методичне підґрунтя для цього.

Для започаткування нового механізму взаємодії у міжрегіональному співробітництві в пілотному єврорегіоні «Верхній Прут» формується Підприємницький форум. Цей інструмент транскордонної взаємодії підприємницьких і фінансових структур усіх рівнів передбачає інтегрування можливостей національних і місцевих ТПП, об'єднання підприємців, промисловців і роботодавців та представників банківсько-фінансової діяльності. Його метою і завданнями співпраці суб'єктів і учасників транскордонного співробітництва є спільне вироблення нових ініціатив, засобів і проектів, у першу чергу для суб'єктів малого і середнього підприємництва, спрямованих на формування сучасних транскордонних кластерів, залучення кращих доступних технологій, інновацій та інвестувань для забезпечення сталого соціально-економічного і просторового розвитку в регіоні.

Київський національний університет та УСПП домовились про співпрацю

Ігор Лютий, проректор з науково-педагогічної роботи, завідувач кафедри фінансів, доктор економічних наук, професор

Основні напрямки сучасного підприємництва засновані на інноваційній моделі розвитку економіки України. Це, безумовно, стимулює бізнесменів до пошуку нових форм співпраці з науковцями.

Розуміючи необхідність інтеграції науково-дослідних розробок в промисловість та економіку, Київський національний університет імені Тараса Шевченка й Український союз промисловців і підприємців об'єднали свої зусилля. Наприкінці 2010 року ректор університету Леонід Губернський і президент УСПП Анатолій Кінах підписали угоду про співпрацю.

В останні роки були порушені зв'язки між фундаментальною наукою та реальною економікою, і втрати від цього дуже відчутні. Тому сподіваємося, що співпраця між університетом та УСПП має надолужити згаяне та сприяти створенню нових форм взаємодії науки й бізнесу. Цьому слугуватиме й потужна науково-дослідницька база університету, що створена протягом багатьох десятиліть і може на рівних конкурувати з провідними науковими центрами світу. Вона має всі шанси стати науковим парком ідей для вітчизняного бізнесу.

Започаткована співпраця надзвичайно важлива для мобілізації науково-технічного потенціалу університету. Науковці повинні прагнути до створення нових видів інноваційної конкурентоспроможної продукції, враховувати необхідність комерціалізації результатів наукових досліджень, прискорення і спрощення їх експериментального та промислового впровадження. Серед низки заходів заплановано втілення науково-дослідних розробок у проекти конкретних підприємств, започаткування спільних науково-бізнесових інноваційних проектів.

Університетська громада сподівається на практичну роботу з представниками УСПП - в рамках проходження студентами виробничих практик на підприємствах, можливостей для практичної апробації результатів бакалаврських, магістерських, кандидатських та докторських дисертацій на виробництві.

Університету дуже потрібна допомога УСПП у працевлаштуванні випускників університету на підприємствах. В нас є прекрасні випускники, які щороку вони стають переможцями вітчизняних та зарубіжних олімпіад і конкурсів, здобувають нагороди й відзнаки найпрестижніших міжнародних науково-технічних виставок, форумів, конференцій тощо. Відтак, отримати пропозиції для працевлаштування від кращих українських підприємств буде справжньою винагородою для

студентів за їх натхненний труд в університеті, що відкриватиме шлях до нових висот професійного та кар'єрного зростання.

Професорсько-викладацький склад університету готовий брати участь у законотворчій діяльності, залучатиметься до громадського обговорення нормативно-правових актів, проведення спільних науково-практичних заходів з обміну досвідом, надання консалтингових послуг підприємствам тощо.

Започаткована ініціатива має обопільну корисність, сприятиме налагодженню тісних партнерських стосунків за напрямками, які матимуть найвищі результати інноваційності. Це, зокрема, спільні проекти у просуванні нанотехнологій; утилізації речовин, шкідливих для оточуючого середовища; розробок з очистки води, діагностування людського організму, для фармацевтики, та багато інших. Можливості університету надзвичайно широкі, і бізнес зацікавлений підтримувати розвиток кон'юнктурних проектів, спрямованих на зміцнення та процвітання економіки України.

Пріоритет VAB Банку – малий і середній бізнес

*VAB Банк банк визначив своїм пріоритетом роботу з малим і середнім бізнесом, плануючі суттєво збільшити обсяги його кредитування. Про це – у розмові з **Хаймом Капельніковим**, заступник голови правління з корпоративного бізнесу банку.*

Поняття «малий і середній бізнес» поєднує в собі підприємства самого різного рівня. Яким чином ви плануєте вибудувати роботу з такими різними клієнтами?

Отже, середній та малий бізнес. Клієнти середнього бізнесу менш чутливі до продуктової ціни, але в той же час продукти для них мають бути прозорими й зрозумілими. Це якісне розрахунково-касове обслуговування, депозити, операції з валютою, кредити на фінансування обігового капіталу або інвестиційні проекти. Документарні операції використовуються, хоча й не дуже часто. Зарплатні проекти також використовуються, хоча нерідко клієнтів доводиться перекопувати в перевагах їх використання.

Якщо говорити про клієнтів малого бізнесу, то вони дуже чутливі до ціни продуктів, у той же час їм необхідний стандартизований сервіс і стандартизовані продукти. У малих клієнтів, як правило, є потреба або в кредиті, або в депозиті. Розрахункове обслуговування використовують рідко (і тільки для обслуговування кредиту). Для таких клієнтів банки часто використовують пакети послуг.

Якщо чесно, поки ми перебуваємо у процесі формування стратегії послуг для малого бізнесу. Цей напрям суттєво відрізняється від великого та середнього бізнесу. Необхідні, з одного боку, прості продукти, а з іншого – чітко налагоджені технології. Але ми працюємо з кожним клієнтом індивідуально, намагаємося запропонувати кожному оптимальні умови для його бізнесу.

Ви торкнулися зарплатних проектів з комплексом послуг для співробітників...

Переваги від укладання договору для директора підприємства очевидні: керівник компанії помітно полегшує роботу своїй бухгалтерії й заощаджує на інкасації. Співробітники організації при цьому отримують можливість оформлення овердрафтів (так називають кредитування банком розрахункового рахунку клієнта при недостатності чи відсутності на рахунку грошових коштів) на зарплатну карту, а також досить високі відсотки, які нараховуються на залишок коштів.

Які галузі є для вас найбільш пріоритетними і чому?

Їх декілька, і вони відображають український внутрішній ринок. Це харчова галузь – люди завжди мають потребу в їжі, в будь-яку кризу підприємства цієї сфери почуваються відносно благополучно.

Започаткована співпраця і дозволить студентам, аспірантам та молодим вченим проявити свої наукові таланти у конкурсі бізнес-планів, під час дискусій, наукових диспутів та круглих столів з представниками української бізнес-еліти та політикуму. В свою чергу бізнесмени отримають нагоду поспілкуватися з молоддю, поділитися своїми практичними напрацюваннями, надати поради зі створення власного бізнесу, ведення міжнародної діяльності, вдалого кар'єрного зростання.

Ми поділяємо наших клієнтів на три групи – великого, середнього і малого рівнів: великі клієнти – з обсягом продажів більше 150 млн. грн. у рік, середні кредити – з обсягом продажів від 5 до 150 млн. грн. у рік, малі клієнти – з обсягом продажів до 5 млн. грн. у рік.

Визначені особливості кожної з груп, продукти й послуги, які цікавлять кожний сегмент. По суті, зроблена дуже важлива частина справи, оскільки кожний сегмент наших клієнтів вимагає свого підходу.

Завдяки тому що VAB Банк – член об'єднаної мережі банкоматів «Атмосфера», у наших клієнтів є можливість безкоштовного зняття готівки в 2641 банкоматі на всій території України (500 знаходяться в Києві). Гадаю, про те, що кошти в наших банкоматах є завжди, говорити зайве.

Зарплатна карта може використовуватися як зручний інструмент безкоштовних грошових переказів, оскільки можливим є внесення готівки на карту в будь-якому відділенні VAB Банку без присутності власника карти. Також ми надаємо можливість зарахування преміальних, відрядних та інших виплат на зарплатні карти, які, до речі, супроводжуємо безкоштовним випуском карт «Активні заощадження» із процентною ставкою до 14,5% річних у гривні.

Бережанський замок

Фармацевтика аналогічна харчовій промисловості, причому на ліках населення заощаджує значно менше, ніж на продуктах харчування.

Цікавим для нас є сільське господарство разом із переробкою: найбільш привабливими позичальниками стануть компанії, які займаються не тільки виготовленням сировини, а й її глибокою та якісною переробкою. Сільське господарство, безумовно, один з перспективних напрямів кредитування в 2010 році. Для цієї галузі характерна висока затребуваність у позикових ресурсах, терміновість яких визначається, як правило, сезонними потребами аграріїв і вміщується в межі року, що дозволяє «підв'язувати» під дані кредитні продукти саме короткострокові пасиви. Це вигідно для банків, яким ще бракує довгих депозитних ресурсів.

До кінця року частка агропромислового комплексу в кредитному портфелі на ринку може становити близько 10–15%, а в окремих, найбільш активних банках може досягати 15–20%.

Привабливим є й машинобудування: у цій сфері наш інтерес обумовлений рівнем компанії, наявністю в неї портфеля збуту. Якщо компанія змогла реструктуризуватися, зберегти наявні та відкрити додаткові ринки збуту, співробітництво з нею для нас дуже цікаве.

Якими ви вбачаєте перспективи розвитку малого і середнього бізнесу в цьому році?

У 2010 році зростання в сегменті корпоративного кредитування зросло на 15%. Нами було ухвалено рішення збільшити кредитування малого і середнього бізнесу на 20%, до 2,9 млрд. грн., за рахунок додатково спрямованих на підтримку цього сегменту 500 млн. грн.

Тернопілля – край очікуваних можливостей

Мар'ян Нищук, журналіст, письменник

Влітку 2010р. в Тернополі відбулося засідання Правління УСПП, яке обговорило перспективи розвитку туризму на Тернопільщині і роль в цьому процесі промислово-підприємницької спільноти. Присутній на ньому автор статті повертається до важливої теми і висловлює побажання щодо більшої результативності регіональних заходів союзу.

За останні три роки у світ вийшли три книги, котрі немовби підбили підсумок того стану, в якому опинилися архітектурні та природні пам'ятки Тернопільщини. Водночас ці книги є путівниками по області і розкривають перед нами насправду широку панораму можливостей розвитку туризму у цій невеликій, однак багатій на історичне минуле області України.

Насамперед хотілося б звернути увагу на книгу «Замки Тернопілля», що з'явилася, на жаль, невеликим накладом під редакцією Володимира Мороза. У цій книзі викладено історію становлення та занепаду двадцяти шести замків цього краю, котрі виникли переважно у середні віки і ще до початку Другої світової війни зберігали свій первісний вигляд та мали належне утримання власниками. Варто коротко зупинитися на деяких з них.

Передовсім слід звернути увагу на ренесансне диво - Бережанський замок, який був резиденцією давнього шляхетського роду руських воєвод Синявських. Як зазначає автор Володимир Мороз, «за розкішність та красу його називали Східним, або українським Вавелем, а поет Юліуш Словацький згадав про Бережани у своєму творі «Ян Білецький».

Зовні твердиня виглядала неприступною, а всередині, збудована за ренесансним взірцем палаццо, дивувала багатством та вишуканим смаком. Фортеця неодноразово зазнавала нападів татар та турків, проте жодного разу її степові грабіжники не здобули. Вона підкорилася лише у 1648 році повстанцям, яких очолював Максим Кривоніс. Пізніше у 1698 році замок Синявських став основним місцем збору військ Речі Посполитої супроти турків.

У замку тривалий час перебували вершителі долі Європи: російський цар Петро I, польський король Август II. Замок неодноразово відвідував Іван Мазепа.

Великих руйнувань замок зазнав під час воєнних дій у Першій світовій війні - саме через околиці Бережан проходила лінія фронту. Відтоді він так і не відродився. За радянських часів руйнування були настільки значними, що замок не спромоглися облаштувати навіть під складські приміщення. Подвір'я замку сьогодні нагадує радше пустирище, в якому годі впізнати силу, знатність древнього роду Синявських та історичну вагу твердині.

На прикладі лише однієї Бережанської фортеці слід зробити висновок, що така ж доля спіткала більшість давніх замків Тернопілля і що за останні двадцять років була зроблена децима з того, що слід було зробити. Руїни замків у Кудринцях, Окопах, Сидорові, Кременці, Чорткові, Червоногороді, Золотому Потоці, Скалі-Подільській свідчать лише про одне: як ми неухважно та забудькувано ставимося до власної історії. Навіть виділені незначні кошти на утримання та реставрацію замків, що входять до Національного історико-архітектурного заповідника «Замки Тернопілля», створили певні перспективи. Щороку Тернопільщину відвідують десятки тисяч іноземних туристів, особливо з Польщі, які мають давній пієтет до тих земель, де свого часу творилася спільна доля двох народів. Коштів, виділених на збереження історичних пам'яток, надто мало, щоб туристичні фірми могли підтримувати бренд Тернопілля, де зосереджено більше третини замків усієї України.

Другою книгою з серії «Путівники» є надзвичайно цікаве видання «83 святині Тернопілля», де вишуканою українською мовою автором Іриною Пустинніковою описаний так званий сакральний клондайк цього краю - церкви, монастирі, костели. Більшість сакральних пам'яток, як зазначає авторка, за останні двадцять років відродилися, хоча способи такого відродження часто проводилися без належної історично-архітектурної експертизи, по суті були самоуправними проектами.

Пересторогою для нас є опис занедбаних пам'яток, котрі свого часу сяяли красою та багатством. Йдеться насамперед про замкову каплицю св. Трійці, що слугувала роду Синявських родинним мавзолеєм.

Третій путівник «Два береги Збруча» під редакцією Олени Крушинської та Дмитра Малакова дає вичерпний краєзнавчий та історичний опис сходу Тернопілля. Варто звернути увагу на те, що мандрівка залишає по собі враження ніким не торкненого краю, краю де божественна природа промовляє до нас у всій красі. 224 кілометри мандрівки – чи велосипедом, чи верхи на конях, чи з наплічником відкриють для мандрівника багато таємниць. Гориста місцевість Медобори – одна з найчарівніших в Україні, а карстові печери та надзбручанський каньон на півдні залишать незабутні враження.

Прикро, що на форумі, який відбувся у вересні в Тернополі, присвяченому розвитку туризму, мало говорилося саме про туризм. Президента УСПП Анатолія Кінаха, який був присутнім на цьому дійстві, було засипано розмаїтими питаннями – і про Податковий кодекс, про постанови КМУ... Було таке враження, що про туризм на засіданні Правління трохи забули, що він має право на існування лише у далеких екзотичних краях – у Єгипті, Туреччині, Греції... А ось у нас, виявляється, нікого нічим не здивуєш. Та, найголовніше, що все навпаки – є чим дивувати: і себе, і іноземців. Тільки чогось трішки бракує... Чого?

Як зауважила автор книги, величезна кількість пам'яток є свого роду архітектурними сиротами. Саме такою сиротою є геральдичний костел у Сидорові – велетенська споруда, котра могла б подивувати не одного мандрівника і котра, безсумнівно, є унікальною на теренах Східної Європи.

Костел, збудований 1730 року за проектом відомого інженера Яна де Вітте, сьогодні стоїть покинутим за сплюндрованим. Так само болить, коли бачиш залишки костелу св. Антонія у Залізцях, неготичний храм у Тирильчому, Ковалівці, Бурдяківцях. Усе це, на жаль, свідчить про глибоку байдужість як влади, так і громади до минулого рідного краю. Тут правди ніде діти.

Олександр Коробчинський

Він так любив життя...

Промислово-підприємницьке співтовариство нашої країни зазнало непоправної втрати: 5 січня 2011 року в Одесі був убитий лідер ПППУ, віце-президент УСПП Олександр Коробчинський. Складно повірити в те, що поруч із нами більше немає цієї яскравої, енергійної й активної людини.

Олександр Коробчинський прийшов у бізнес на початку 90-х років. Незабаром в Одесі з'явився великий багатопрофільний холдинг «Алекс К Груп», що включає кілька підприємств. Найбільш відомі з них – ПСГ «Інтострой», Куліндорівський індустріальний концерн та інші. «Інтострой» успішно займався будівництвом доступного житла й соціальних об'єктів.

Олександр Коробчинський працював депутатом Одеської міської ради двох скликань, був членом Постійної комісії з будівництва, архітектури й земельним правовідносинам.

В 2005 році він прийняв рішення вступити в лави Партії промисловців і підприємців України. Свій вибір на користь ПППУ мотивував так: «Підприємці переситилися безпринципністю певних українських політиків, вони прагнуть, щоб до влади прийшли професійні, самодостатні, чесні люди. Саме фахівці, що зуміли створити власний бізнес, зможуть по-діловому підійти й до формування державної економічної політики». Він вважав, що корпоративний менеджмент у країні набагато ефективніше державного управління, а виходить, останній потребує досвіду першого.

В 2007 році, ставши головою Одеської обласної організації ПППУ, він доклав чимало зусиль для її відродження в одеському регіоні. В 2009 році на VII з'їзді ПППУ його обрали головою партії.

У тому ж 2009-му Олександр Коробчинський створив громадську організацію «Наші в місті», діяльність якої була спрямована на боротьбу з корупцією в судових органах влади. Протягом декількох місяців під будинком Одеського апеляційного господарського суду проходила акція «Стоп! Судова сваволя!». Активісти збирали звернення від представників малого й середнього бізнесу, потерпілих від беззаконня.

Під егідою Партії промисловців і підприємців України в Одеській області було створено молодіжне крило «Справа молода». Воно не просто об'єднало молодих підприємців. Ті, що вже досягли успіху, допомагали новачкам – формувати власний бізнес, втілювати в життя цікаві бізнес-ідеї й рентабельні бізнес-проекти. Назва структури – «Справа молода» – було цілком співзвучно основному девізу його життя – «Справи сильніше!». Саме під таким девізом Олександр Коробчинський побудував передвиборчу кампанію в мери міста Одеси від ПППУ восени 2010 року й провів її чесно, без скандалів і «брудних» технологій, що відзначили навіть його опоненти (на виборах він показав третій результат).

Після завершення виборчої кампанії Олександр Коробчинський створив організацію «Суспільний контроль Одеси». Її завданням став щоденний моніторинг виконання передвиборчих обіцянок з боку політичних сил, які прийшли до влади.

Він був прихильником соціально відповідального бізнесу, багато сил і часу витрачав на благодійні проекти. І.Головатюк-Юзефпольська, головний лікар пологового будинку №1, згадує: «Олександр Леонідович колись привів сюди свою дружину, і з тих пір опікується нашим пологовим будинком. Він зробив ремонт, облаштував палати, хол для очікування, поміняв 40 вікон, які виходили на будівництво, щоб пил не проникав у палати...».

Влітку минулого року Олександр Коробчинський організував благодійний аукціон, щоб купити рентген-апарат для дітей із

захворюваннями опорно-рухового апарату, що перебувають на тривалому лікуванні в дитячому санаторії «Затока». Протягом багатьох років він входив до опікунської ради Одеської спеціальної музичної школи-інтернату ім. П.Столярського. «Був організований міжнародний проект допомоги обдарованим дітям. А влітку минулого року, коли Олександр Леонідович побував на одному з концертів, він помітив, що діти сутуляться. Тоді ж було ухвалене рішення: придбати повний комплекс сучасних тренажерів і облаштувати спортивний зал», - згадує заступник директора школи Тетяна Маркова. В Одесі пам'ятають, що для дітей, обділених батьківською увагою, бізнесмен організував безкоштовні заняття в тренажерних залах фітнес-клубу «СпортТак!».

Особливою любов'ю Олександра Коробчинського був недавно відкритий Арт-центр сучасного мистецтва. Він мріяв про час, коли його Арт-центр стане популярнішим за київські галереї. «Я не буду на цьому заробляти, буду робити те, що приносить радість. Уся критика й усі оплески – моєму колективу, який вірить у мої божевільні ідеї», - говорив він на відкритті.

Олександр Коробчинський був багатогранною особистістю: успішним бізнесменом, політиком, громадським діячем. Він завжди йшов до намічених цілей і любив життя. Він мав прекрасну родину й багато планів на майбутнє, був переконаний, що попереду на нього чекають славні великі справи. Йому був усього 41 рік.

«Я знав його як людину, яка сама себе створила за рахунок власної волі, розуму й працелюбності, – говорить про Олександра Коробчинського президент УСПП Анатолій Кінах. - Він пройшов життєвий шлях, яким потрібно пишатися. В Олександра було багато друзів, соратників. Він ніколи не замикався в собі - був відкритим, дуже щирим у бажанні допомагати людям. Він ніколи не дозволяв собі в суперечках з опонентом ударити в спину, використовувати брудні технології в політичних дебатах. Він прагнув переконувати інтелектом, довірою стосунків. Олександр щиро переживав, що в нашому суспільстві ще багато невирішених проблем, несправедливості, біди. І справа честі правоохоронних органів і держави в цілому – розкрити цей тяжкий злочин і покарати вбивць».

Світла пам'ять про Олександра Коробчинського назавжди залишиться в наших серцях.

Підприємці та митники Сумщини посилили комунікацію

Прагнучи зробити діалог суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та органів державної митної служби максимально дієвим, прозорим, без будь-яких корупційних проявів, підприємства-члени УСПП Сумщини ініціювали зустріч з керівництвом регіональної Сумської митниці.

Сторони домовилися співпрацювати на чесних рівноправних умовах, підписавши відповідну угоду про партнерство. Вони вирішили додати зусиль до оперативного вирішення проблемних питань, які можуть виникати в процесі проходження митних процедур.

За словами голови Правління ГО «УСПП Сумщини» Олександра Папуся, сьогодні підприємства-члени УСПП працюють з митницею лише за оплату, яка передбачена чинним законодавством України. «Ми вважаємо це значним досягненням підприємницької спільноти на шляху розбудови ефективного діалогу влади та бізнесу, створення прозорих відносин митниці та суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності», - зазначив О.Папусь.

Олександр Коробчинський підтримував багато благодійних проектів, при чому не завжди про них розповідав. Він підтримував реконструкцію Спасо-Преображенського кафедрального собору в Одесі. За відновлення храму на честь ікони Божої Матері «Усіх скорбних Радосте» він отримав високу церковну нагороду – орден Святого рівноапостольного великого князя Володимира III ступеня.

«НАБАТ»: Право на життя повинна мати кожна дитина!

Міжнародний благодійний фонд «НАБАТ» протягом десяти років здійснює програми оздоровлення та соціальної реабілітації онкологічно хворих дітей, дітей-сиріт та дітей із малозабезпечених сімей з різних регіонів України. Під опікою МБФ «НАБАТ» знаходиться понад 2 тисячі дітей, з яких 300 щорічно оздоровлюються за кордоном.

Але одна громадська організація не в змозі вирішити всі проблеми дитячої онкології. Єдина надія змінити ситуацію на краще - це пробудити громадську свідомість, починаючи з кожної людини.

МБФ «НАБАТ» звертається до всіх небайдужих людей та установ - навчальних закладів, національних та міжнародних організацій, представників соціально відповідального бізнесу та мас-медіа із закликом приєднатися до наших проектів.

«НАБАТ» збирає благодійні пожертви на закупівлю необхідних медичних препаратів, реактивів та обладнання для дитячого відділення Національного інституту раку НАМН України. Фонд сприяє організації реабілітаційного лікування дітей за кордоном. Його місія - проведення просвітницької кампанії стосовно профілактики та ранньої діагностики раку; залучення широкого кола громадськості до вирішення проблем дитячої онкології в Україні тощо.

Готових допомогти просимо звертатися у міжнародний благодійний фонд «НАБАТ»:

Оболонський проспект, 10, кв.47

04205 м. Київ

Код ЄДРПО 21680698

Тел./факс: +380 44 419-51-67

e-mail: info@nabat.it

(044) 455-31-19; (044) 497-33-33; www.leokon.net

ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНА ПРОДУКЦІЯ ТА МЕТАЛЕВІ КОНСТРУКЦІЇ

- **Електрощитове обладнання (низьковольтне та високовольтне)**
- **Металеві шкафи монтажні (IP 40; IP 54)**
- **Ящики монтажні (IP 21; IP 40; IP 54)**
- **Противопожежні двері з межею вогнестійкості 30 хв. (EI30) та 60 хв. (EI60)**
- **Телекомунікаційне обладнання**
- **Автомати прийому платежів**
- **Гральні автомати**
- **Металеві лотки кабельних трас**
- **Послуги по обробці листового чорного та нержавіючого металу (до $\delta = 16\text{мм}$)**

Знайомтесь: «Україна Комунальна», або дізнайтеся правду і міфи про ЖКГ

Шановні читачі, вітаємо вас!

Ми - перше та єдине в Україні галузеве інформаційне агентство про житлово-комунальне господарство країни - інформаційно-аналітичний портал «Україна Комунальна». Адреса сайту у мережі Інтернет - <http://jkg-portal.com.ua/>.

«Україну Комунальну» створено для оперативного та достовірного інформування про стан житлово-комунального господарства країни. На сторінках порталу - найсвіжіші новини, аналітика, інтерв'ю, коментарі, висновки експертів та поради юристів. Як захистити себе від комунального свавілля, як підписати угоду із ЖЕКом чи створити ОСББ - на ці та сотні інших питань, що безпосередньо стосуються вашого, шановний читачу, міста, будинку, дороги, нададуть відповіді наші юристи.

Експертами і авторами порталу є знані та авторитетні експерти ЖКГ, представники органів влади, громадських організацій - Юрій Хіврич, Олексій Кучеренко, Сергій Бульбас та інші.

Розвинута кореспондентська мережа в Києві та Україні, ексклюзивні та оперативні коментарі від першоджерел дозволяють «Україні Комунальній» надавати своєму читачеві цікавий та якісний інформаційно-аналітичний продукт.

Шановні читачі!

Пропозиції щодо тематики матеріалів та публікації надсилайте на info@jkg-portal.com.ua.

Тел.: (044) 599-10-81